

NOVADNIEKS

PREIĻU RAJONA LAIKRĀKSTS

Nr. 83- 84 (6242 - 6243)

24.09.1991.

Cena : 30 kap. (abonentiem 22 kap.)

Raiņa kolhozā šogad, neskototies uz nebūt ne vieglajiem dabas apstākļiem, sekmīgi veicas lauku darbi. Aizkalnes puses ļaudis vieni no pirmajiem rajonā sāka labības novākšanu, centīgi strādāja kartupeļu rakšanā, un ap septembra vidū šis darbs bija pabeigts. Tas — pateicoties mechanizatoru un pārējo saimniecības ļaužu centībai, Preiļu vidusskolu un Aizkalnes devīngadīgās skolas skolēnu palīdzībai.

ATTĒLOS: jaunais mechanizators Dainis Saulišs čakli strādāja lopbarības sagādē, labības novākšanā un arī kartupeļu rakšanā; labi palīgi bija Aizkalnes devīngadīgās skolas skolēni.

Jāņa Silicka foto

cis Kazimirs Butlers. Savukārt Rudzētu un Līvānu 1.vidusskolās var iegūt traktora vadītāja tiesības.

Jaunsilavas devīngadīgā skola ir pirmā rajonā, kur skolēniem tīcības mācību uz vietas skolā mācis mācītājs. Pie Jaunsilavas bēniem viņš ie radīsies no Nīcgales. Kā par jebkura pulciņa vai fakultatīvo nodarbibu va-

ZINAS

ditāja darbu arī par šīm fakultati vajām nodarbibām paredzēts samaksāt.

Rajonā stipri izjūtams angļu valodas skolotāju trūkums. Sevišķi — Līvānu 2.vidusskolā, kur pat nevar notikti visas paredzētās stundas. Angļu valoda pēkšņi ir kļuvusi par modes lietu, vecāki un bērni nepelnīti novēršas no vācu valodas.

Preiļu pilsētas valdes kārtējā sēdē izskatīts viens no šobrīd aktuālākajiem jautājumiem — par dažādu rāzošanas, kultūras un izglītības iestāžu un to ēku pārņemšanu vietējās pašvaldības pārziņā. Valde apsvēra arī iespējas pārņemt pilsētas ziņā dažus sadzīves pakalpojumu uzņēmumus.

Aizvadītajā nedēļā rajona saimniecībās notika kompleksa darba aizsardzības un tehnikas ekspluatācijas drošības republikāniskā skate. Astoņas apskates komandas, kurās bija republikas Lauksaimniecības ministrijas un rajona tehniskās uzraudzības valsts inspekcijas darbinieki, mūsu kaimiņu — Rēzeknes, Daugavpils, Jēkabpils un Madonas rajonu pārstāvji, iepazinās gandrīz ar visām liel-saimniecībām. Galīgie rezultāti vēl nav apkopoti, taču jau tagad var sacīt, ka darba aizsardzības un tehnikas ekspluatācijas drošības uzlabošanā ieguldīts ne sevišķi daudz darba. Tu-vāk par to runās saimniecību inženierītehnisko darbinieku apspriedē, kas notiks šonedēļ.

Preiļu 1.vidusskolā šogad fakultatīvā veidā var apgūt latīņu valodu. Vidusskolas klasu skolēniem to mā-

PASŪTIET laikrakstu „Novadnieks“ 1992.gadam!

Abonēšanas maksa gadam (ar piegādi) 26,76 rbl., pusgadam 13,38 rbl., 3 mēnešiem 6,69 rbl., 1 mēnesīm 2,23 rbl.
Parakstīšanos pieņem visās sakaru nodalās un sabiedriskie preses izplatītāji.

Komisariāts vairs nav komisariāts

Trešdien, 18.septembrī, speciāli izveidota komisija sāka kara komisariāta īpašuma uzskaiti. Turpmāk šai ēkā izvietosies Valsts dienesta pārvalde. Līdzšinējās alternatīvā dienesta rajona nodaļas priekšnieks Antons Andžāns bija devies uz Rīgu pēc jaunas informācijas, un komisijas darbu vadīja viņa vienīce Rita Mičule.

Kamēr vairāk vai mazāk nervozi sākās komisariāta nodošana un pieņemšana un privātā tērpti virsnieki izrādīja savus kabinetus, vēl nesenais rajona kara komisārs Vitālijs Suprunš savā vēl nesenajā kabinetā sniedza nelielu interviju.

— Ko komisariāta darbinieki nodod jaunajam dienestam?

— Eku, mēbeles, visu tehniku un iekārtas, kas nebija jānodod kara daļai. Nododam arī daļu radiostacijas, sakarus ar pagastiem. Atšķirībā no citu rajonu komisariātiem, kur iznīcināja visu uzskaiti un kartotēkas, mēs tās nodosim Valsts dienesta pārvaldei.

Nekad šo īpašumu neesmu uzskatījis par savu, jo viss, kas pieder armijai, pieder tautai. Esmu par to, lai viss, kas pašlaik ir armijai, nonāktu tautsaimniecībā.

— Ko turpmāk darīsiet jūs, pārējie virsnieki un darbinieki?

— Savulaik neesmu steidzies pildīt visas pavēles, ko saņemu. Centos palīdzēt, sadarboties ar vietējo valdi. Domāju, ka pēc neilga laika došos pensijā. Šķiet, ka kopumā trīs virsnieki kā noteikto laiku nodienējuši aizies pensijā, bet divi tiks pārsūtīti uz citu vietu. Bet vispār darbinieki tiks pilnībā atvaiņoti tikai pēc diviem mēnešiem. Līdz tam laikam viņi saņems algu un nokārtos visas lietas tai jomā, par kuru līdz šim atbildēja.

— Vai gadījumā jums un jūsu kolēģiem nav ienācis prātā palikt tepat, piedāvājot savu palīdzību to- pošajam Valsts dienestam?

S.Jokste

Valsts dienesta pārvalde sāk darbu

Šobrīd Antons Andžāns jau ir Valsts dienesta pārvaldes priekšnieks. Bet piektā dienā, 20.septembrī, viņš apstiprināja, ka komisariāta pārņemšana norit samērā normāli, taču abu pušu viedokļi atšķiras jautājumā par bijušās 2. un 3.nodaļas dokumentāciju. Protī, par rajonā dzīvojošo rezerves virsnieku lietām (ar tām esot pilni 5 maiisi) un jaunesaucamo uzskaites grāmatām (tās esot 12 gab.). Komisariāta darbinieki šos dokumentus vēlas sūtīt uz Rīgu — uz apgabala garnizona arhīvu. Valsts dienesta pārvaldes darbinieki, protams, uzskata, ka šī informācija nepieciešama tepat rajonā. Radusies problēma tiek risināta republikas līmeni.

Vēl A.Andžāns informēja, ka pārvalde vēlas iejet jaunajās telpās un sākt aktīvu darbu jau šonedēļ, jo oktobrī jāsāk strādāt jaunizveidotajai iesaukšanas komisijai. Šoruden mūsu

— Mēs labprāt piedāvātu savu palīdzību. Visi te ir zinoši speciālisti. Taču, cik zinu, lietvedība būs latviešu valodā, ko darbinieki nepārvalda, bet domāju, ka Latgalē to varētu pagaidām pieciest.

Jaunajai pārvaldei būs grūtības ar speciālistiem, viņu apmācīšanu, sistēmas ieviešanu. Mums tas viss jau ir, un būtu mulķīgi no tā atteikties. Ja es aiziešu pensijā un man te piedāvās darbu, neatteikšos, bet ar noteikumu, ka tiks ievērotas manas pilsoniskās tiesības, bez manas pašcieņas aizskaršanas.

Mēs visi tagad esam tādā situācijā, kad viegli apvainot, pazemot, atriebties. Nevag to darīt, vajag dzīvot. Mūs uztrauc kopīga lieta — kā visu nodot labās rokās. Protams, tas viss notiek lēni un birokrātiski. Diemžēl birokrātija no vecās iekārtas pāriet uz jauno...

Domāju, jaunās pārvaldes darba apjoms būs mazāks, kā līdz šim bija mums. Taču viņiem būs grūti uzreiz pārņemt to informācijas apjomu, kas ir mūsu rīcībā. Vēl ilgi vajadzēs ar bijušo komisariātu saistītu palīdzību — dažādas izziņas un dokumentus gan „afgāniem“, gan „černobiliešiem“, gan visiem citiem, kas kādreiz dienējuši vai karajuši. Daudz kas no tā būs atkarīgs. Tāpēc domāju, ka pāris gadus jaunās Valsts dienesta pārvaldes darbinieki patiešām varētu strādāt kopīgi ar veco aparātu.

Citādi, kā redzat, viss normāli un mierīgi. Nododam lietas.

S.Jokste

S.Jokste

Kā atsaucamies rudenim

Ne velti rudenī saīdzina ar bagātu un devigu vīru, kurš pie sava galda saaicina čaklus darba darītajus un katram pasniedz pēc nopelnīem. Cik kurš bijis rosīgs darbā, tas tādu ražu saņem. Šajā ziņā norēķini iet uz beižām — labība jau tūkpat kā novākta, atlikuši simti un pat desmiti pēdējo hektāru dažās saimniecībās, rit kartupeļu lašīšana, tuvojas vai arī jau sācies sakņaugu novākšanas laiks.

Bet, saukdams saņemt ražu, rudenī atgādina arī par citiem darbiem, lai nākamgad tāpat būtu ko aizvest no laukiem. Tie svarīgākie tātad ir organiskā mēslojuma izvešana un iestrāde, zemes aparšana. Kā viens, tā otrs ir svarīgi faktori nākamo ražu veidošanā. Kā tiek galā mūsu saimniecības?

Pēdējā laikā diezgan bieži tiek aicināti vienkopus saimniecību vadītāji un spriests par dažādām lietām, tajā skaitā par rudenīs aicinājuma — lauku darbu — izpildi. Šie jautājumi tika cilāti arī aizvadītājā nedēļā un kārtējo reizi tika izteikti pārmetumi: pagastā zemes komisijas novilcina jautājuma par zemes iedalīšanu izskatīšanu, jo projām nav skaidrs, kur un kas paliks kolhozam, kas aizies jaunsaimniekiem. Tātad nav zināms, vai to jeb šo gabalu ir vērts mēslot un apart, apsēt

ar ziemājiem.

Es gan zemes komisijas nevainotu kūtrumā. Cita lieta, ka sākumā pie teikumu izskatīšanas procedūra šķita viegla un vienkārša, bet praksē izrādījās, ka gandrīz katrs trešais no tiem saistīts ar lielākiem vai māzākiem sarežģījumiem, strīdiem, neapmierinātību. Jaunsaimniekiem zemes reformas šajā stadijā ir priekš-

Lauku darbu apskats

ročības, un, kamēr komisija nav tikusi galā ar viņiem, neko nevar pateikt par kopsaimniecību. Kamēr vietas lietas nav izskatītas sesijā, kamēr nav izstrādāts plāns, nevar pāriet pie darba dabā, pie zemes iemērišanas. Līdz tam laikam zeme paliek līdzīnējo lietotāju rokās, un vismaz šorudenī ir skaidrs, ka viņiem pašiem tā arī jāapsej. Un ne jau kā pagadās, bet kvalitatīvi un labi sagatavotā augsnē.

Kas tad izdarīts mūsu rajonā? Labākās šī darba veikšanas termiņi aizriņeši, bet ar ziemājiem apsēts tikai pāri par 60 procentiem paredzēto platību, rapša lauki jau sazaļojuši. Rudens apsējības laikā nōsvinētas kopsaimniecībās „Druva”, „Zelta

vārpa” un „Nākotne” — tas tad arī viss. Skaidrs, tur bez maizes nākamgad nebūs. Par tādu iespēju var jau saubīties tur, kur ziemāji iestēti mazāk par ceturto daļu no paredzētajām zemēm, kā, piemēram, „Silajānos”, „Sīlukalnā”, „Vanagos” un citur. Ja te baidās, ka ar rudziem vai ziemas kviešiem aizņemtie lauki tiks kādam saimniekam, tad kālab līdz šim nebaudījās no viņa darba kopsaimniecībā? To pašu grības teikt par organisko mēslu izvešanu un iestrādi, kur uzdevums rajona lielsaimniecībās veikts līdz 60 procentiem. Izņemot „Rožupi”, „Silajānus” un „Zelta vārpu”, strādāts viduvēji, bet „Sīlukalnā”, „Vanagos”, „Gailīšos” un vēl citur — ļoti viduvēji. Atgādināšu, ka šajās saimniecībās šorudenī ievāktas arī zemas graudaugu ražas.

Pamaz rošības mana rudenī arīšā. Tomēr daudzas saimniecības mācījusi pērnā gada rūgtā pieredze, kad pulka zemes palika neaparts, un kā tas kavēja šīpavasara darbus. Pie mēram, labāko rindās šajā darbā izvirzījušās saimniecības „Dubna”, „Gailīši” un citas. Negaida uz drīzo pastādienu, tas ir, kolhozu likvidēšanu un visas zemes acumirkļigu pāriešanu zemnieku rokās, bet dara tos darbus, kuri jādara rudenī.

A.Mežmalis

„Sadalīsim līdzīgi to, kas pieder tev...“

Šī dungādziesmiņa nāk prātā, kad, lai iejetu bijušajā partijas komitejas ēkā, nākas apjet kravas mašīnu un pagaidīt, kamēr divi vīri stenēdamī iznes pa durvīm palielu skapi...

Gaiteņos un kabinetos klusums. Vien novirmo puteklī, skumji nōcaukst vairs nevajadzīgas veidlapas, bet vienīgo dzīvību šai nomācošajā gaisotnē ienes tie, kas piebraukuši, lai aizvestu mēbeles. Taču rajona izpildkomitejas organizācijas un instruktāžas nodalas vadītāja Alda Kristapsone paskaidro, ka nekāda patvala te nenotiek, un skaidri zināms kas, ko un cik no šīs ēkas aizved.

Vispirms komisija, kuras sastāvā bija rajona un pilsētas izpildkomitejas, finansu nodalas, kā arī bijušās partijas komitejas pārstāvji, sastādīja aktus par katru telpu. Pašlaik atbilstoši rajona izpildkomitejas rīkujumam ēkā esošais inventārs tiek sadalīts starp Līvānu, Preiļu un pa-

gastu izpildkomitejām. (Bez atlīdzības, protams.) Katra no pašvaldībām iestiebzīda sarakstu ar uzskaitījumi, kas tai būtu nepieciešams, un atbilstoši sarakstam gandrīz visu arī sanem. Tādējādi ikvienna skapja, krēsla vai telefona aparāta turpmākais liktenis ir pierakstīts un uzskaitīts.

Kas sanem LKP mantu

Protams, pagastu ļaudis ir laimīgi, necerēti tikuši pie krēsliem un rakstāmgaldiem. Taču vislielāko sajūsmu izraisot metāla seifi, jo līdz ar jauno saimniekošanas sistēmu, tie pagastos kļuvuši nepieciešami, taču nekur nav dabūjami, bet te — gandrīz katrā kabinetā un pat pa divi. Tiesa, daudziem bijušie īpašnieki aizējot paķerūši līdzi atslēgas...

Vēl Kristapsones kundze informēja, ka savu īpašumu, kas tīcis sadalīts, daloties organizācijai, atpakaļ saņēma Latvijas Republikas rajona prokuratūra. Ka pēc jauno saimnieku lūguma daļa mēbeļu, aizkari, kā arī bijušās biroja zāles un lielās zāles iekārtojums paliks mūzikas skolas un jaunrades nama īpāsumā. Daudz mantu — gan salauztu un remontējamu — esot ēkas pagrabā, taču arī tām, kā rādās, būs īņemēji.

Bet ko bijušie īpašnieki? Neko. Viņi te nerādās. Esot zvanījis komunistu nesenaīs līderis Vartminskis un neesot bijis ne pārāk satraukts, ne dusmīgs. Dzīve iet uz priekšu. Un tomēr gribas — kaut ātrāk. Kaut ātrāk beigots šī „izvešana” un mājienākā dzīvība un kārtība. Jo putekļi krājas, atstātās puķes gaida, lai patām rūpējas, un sadauzītās durvis — lai tās iestiklo.

S.Jokste

Jaunā likuma projekts paredz, ka tagad vajadzēs veikt noteiktus uzdevumus nodarītā kaitējuma pilnībai vai daļējai atlīdzīnāšanai. Līdz šim tas palika uz vecāku vai vainīgo pusaudžu sirdsapziņas.

Būs arī atsevišķs likums par nepilngadīgo bērnu vecāku un personu, kas viņus aizstāj, atbildību par bērnu audzināšanu un mācīšanu.

Es šodien uzstājos pagastu valžu priekšsēdētāju sanāksmē un rūnāju par pusaudžu jautājumu, — teica E.Aksjonova. — Katrā pagastā darbojas nepilngadīgo lietu komisija, bet stāvoklis ar tiem, kas nekur nemācās un nestrādā, ir sarežģīts. Pagastu pašvaldības ļaudis man prasa, kur viņus iekārtot darbā, ja nav vietu. Man nav ko atbildēt, jo tāds pat stāvoklis ir arī Preiļos, un neviens negrib nemt darbā šādu pusaudzi arī tad, ja kāda vieta atrodas. Manuprāt, pašos principos būtu jāpārorganizē darbā iekārtošanas birojs, lai šajā

Visi grib zemi, bet vai visi — saimniekot?

Šī brīža visaktuālākā problēma: „Kas šoruden apstrādā zemi?!” Zemes reforma turpinās, bet nu jau redzams, ka līdz 1.novembrim (kā bija solīts) pilnīga priekšstata par zemi, tās nākamajiem saimniekiem nebūs. Ap zemi, mantiniekiem, pašreizējiem tās lietotājiem situācija vēl tikai skaidrojas. Zemes komisijas šķetīna sarežģīto kamolu un lemj par to, kas būs tās likumīgais saimnieks.

Arī Rīgas speciālisti esot nezīpā, jo tik daudz zemes gribētāju nebija plānots, tāpēc arī radusies aizķēšanās ar projektu izgatavošanu. Tā sanāksmē, kurā piedalījās pagastu un rajona zemes komisijas, pagastu priekšsēdētāji, klātesošos informējās Lauksaimniecības ministrija Zemes ierīcības departamenta direktora vietnieks Krievs Kungs.

Apspriežot zemes reformas gaitu rājoni, bija daudz jautājumu, tikpat — atbilstību, pārrunu. Taču, kā varēja just no reakcijas zālē, ne visas atbildes apmierināja jautātājus.

Uz galveno jautājumu — kas šoruden apsaimniekos zemi — atbilde bija šāda. Cilvēkiem, kuri likumīgi pieteikušies uz mantojumu vai ciātāi ir tiesīgi uz zemes platībām, jālauj to apstrādāt jau šīnī rudenī. Protams, tas iespējams tad, ja nav domstarpību, konfliktituāciju, vairāku pretendētu vienu zemes gabalu. Lūk, šis jautājums tad arī steidzīgi jārisina pagastu zemes komisijām, lai vismaz lielāko daļu platību paspētu apart un veiktu kultūrtechniskos darbus, lai nākamvaras audzētu maizi.

Viesim no Rīgas nācās uzklāusīt pretenzijas, ka joprojām nav skaidrības par kompensācijām. Neziņātikai vairo cilvēku nervozitāti, rada neticību. Vienreiz mūžā jau smagi pievīltie latvieši zemnieki vēlreiz negrib palikt zaudētājās. Jo pieselite (iespējamie) viens vai divu tūkstoši rubju vērtspāriņos par hektāru arāmzemes liek šaubīties par kompensācijas lietderīgumu.

Cilvēki gaida „labākus laikus” un cer sagaidīt citus likumus, tāpēc rezerve mantojuma tiesības uz turpmāko, kaut gan paši nezina. Ko dārīs ar šo zemīti: spēs vai nē to apstrādāt. Daudz ir arī tādu, kuri zemi nemantojumā, cerot, ka to kādreiz pārdos vērtīgāk.

Pašreizējās mērnieku laikos zemes komisijas nodarbojas ar nepateicīgāko šajā procesā: dažādu pušu samierināšanu. Jā, dažviet uz vienu vai otru zemes gabalu pretendē divi, pat trīs kandidāti. Katrs pierāda savas tiesības. Arī kolhozs. Todien rajona zemes komisija izskatīja sūdzības no Aglonas, Rušonas un Rudzātu pagastiem, mēģināja rast optimālako variantu, kas būtu pieņemams visiem.

Rajona zemes komisijas priekšsēdētājs J.Bojārs informēja, ka notiks ne tikai zemes, bet arī ūdeni — ezeru, upju — privatizācija. Tas nozīmē, ka iedzīvotāji, organizācijas

apsaimniekos šīs platības uz tādiem pat noteikumiem kā zemi. Arī nodokļus maksās tāpat.

Vēl par ūdeniem un vidi ap tiem, īpaši Rušonas, Aglonas un citos pagastos. Tur ūdeni ir daudz, bet nekārtību un ekoloģisku pārkāpumu tikpat. Daudzi zemes apsaimniekojātāji ignorē likumu, kas paredz aizsargājus neaizskaramību. Tajā nedrīkst veikt kultūrtechniskos darbus, būvēties, iznīcināt zalozonu. Vides aizsardzības dienesta pārstāvības aicināja pagastu valdes par to turpmāk vairāk domāt un nopietnāk rīkoties. Tiem zemes īpašniekiem, kuru teritorijās būs valsts aizlieguma objekti, nāksies ievērot visus priekšnoteikumus par to aizsardzību un noslēgt līgumus ar vides aizsardzības komiteju.

Mērnieku laiki sākušies ne tikai laukos, bet arī pilsētās. To teritorijas gan īpaši nepaplašināsies, jo mūsu valstī dzīvo zemes kopēju tautu un tai nav ko drūzmēties pilsētu šaurībā un bezdarbībā. Apvēcēja būvei Preiļos gan tiks atvēlētas nepieciešamās platības. Tāpat iedaudz zemes, kur būvēt dzīvojamās mājas vai iekārtot piemājas dzīriņus.

Izskanēja dažādi viedokļi par mēriem, tā saimniekiem, tiesībām un pienākumiem. Virsmežzīnis Rudzīša kungs vēlreiz atgādināja, ka viss, kas saistīts ar mežu un tā bagātībām, jārisina kopā ar valsts mežniecību. Tās platības, kas bija Latvijas brivvalsts fonds, tāds arī paliks. Bet mantinieki saņems to daļu, kas tika nacionālizēta. Arī šajās platībās nekāda patvāla vai pašdarbība nav pieļauta, bet visi apsaimniekošanas darbi veicami saziņā ar valsts meža dienestu. Virsmežzīnis aicināja vietējās pašvaldības aktīvās iesaistīties meža bagātību aizsargāšanā, lai turpmāk gan ogu, gan citās lietās rajonā būtu kārtība.

Rožupes pagasta zemes komisijas pārstāvības izteica bažas par privātizācijas tempiem un likumiem, kas virzī vai bremzē šo procesu.

Vipaprāt, kungiem Rīgā vajadzētu uzklāusīt zemes komisiju domas. Tad, iespējams, daudzas lietas arī valdības līmenī risinātos citādāk un operatīvāk.

Galvenais — tīcība, ka daudzi, kuri jau šoruden grib art, sēt ziemājus, sakārtot tīrumus, to varēs darīt. Jo atļauja uzsākt lauku darbus jau saņemta. Tikai pašvaldībām šis process jāpāstēdzina.

Aina Iljina

Auksts ūdens karstasinīgiem gailēniem

Rajona nepilngadīgo lietu vecākā inspektore Elma Aksjonova reti kuŗi dienu pavada mierīgi — viņas pārziņā ir visnemierīgākā tauta — pusaudži. Daudziem no viņiem vēl īsais mūžīši aizritējis kā kauslīgiem gailēniem, plūcoties, salecoties un arī ko nopietnāku izstrādājot.

Pusaudžu noziegumu skaits nemazinās, — stāsta E.Aksjonova. — Nepilnos devījos šī gada mēnešos izdarīti 70 noziegumi. Tas ir daudz vairāk nekā attiecīgajā periodā pagājušajās gadā. Visvairāk nepilngadīgie ir uzdarbojušies Preiļos, Līvānos, Riebiņos.

Pašlaik republikas Augstākās Padomes deputāti izstrādā Likumu par priesiedu audzināšanas līdzekļu piemērošanu nepilngadīgajiem. Paredzams, ka tas tiks pieņemts un stāsies spēkā jau šogad. Atšķirībā no pašreizējās nepilngadīgo likumpārkāpēju audzināšanas sistēmas jau nājis likums paredz īsāku „au-

ļušanās” laiku. Jau sākot no vienpadsmīt gadu vecuma, pret jauno cilvēku vajadzības gadījumā varēs pieļietot priesiedu audzināšanas līdzekļus. Lietas par to pieļetošanu izskatīs tautas tiesa. Tikkā pāri desmit gadu robežai pārkāpis bērns tiesas priekšā? Elma Aksjonova, skaidrojot topošo likumu, domā, ka, acīmredzot, tiesā būs atsevišķs cilvēks vai komisija, kas nodarbosies tieši ar mazgadīgo pārkāpumiem.

Kādi būs šie priesiedu audzināšanas līdzekļi? Lūk, daži no tiem. Nosūtīšana uz vispārējā tipa mācību iestādēm, kuras specializējušās disciplinēto, grūti audzināmo vai sociālu riska ģimeni bērnu audzināšanā. Nosūtīšana uz slēgtā tipa mācību iestādēm, kas būs likvidēto specskolu vietā. Nodrošana audzināšanas pansjā vai citā ģimenē, rīcībspējas ierobežošana likumā noteiktajā kārtībā, ievietošanas speciālā ārstniecības iestādē, kā arī citi.

Lauku aktualitātes

Traktori — par puscenu

Rajona zemnieku saimniecībām iedalīti seši Polijā ražoti traktori „Ursus”, kuru jauda ir 60 zirgspēki. Lai samazinātu izdevumus, jo šī tehnika tagad ir dārga, jaunsaimnieki maksās tikai puscenu (aptuveni 30 tūkstošus rubļu), bet pārējo segs republika un rajons.

Strīdi par piena kvalitāti

Kad satiekas piena ražotāji un pārstrādātāji, gandrīz vienmēr izraisa asa diskusija. Siera rūpniču kritizē, ka piena savācejai nepareizi nem tauku saturu paraugus (tā tas bija arī pēdējā zemnieku sanāksmē), bet uzņēmuma speciālisti savukārt izsaka pretenzijas ražotājiem — slaukumu vajagot atdzesēt, piena traukiem jābūt tīrākiem utt.

Lai, kā saka, nebūtu bez vainas vainīgo, zemnieku sanāksmē nolēmts, ka turpmāk piena savācejs grāmatīnā drīkstēs ierakstīt piezīmi par kvalitātes rādītājiem. Kā pirmklašnieka dienasgrāmatā! Taču cītas izejas pagaidām neccot.

Sanāksmē runāja, jautāja, vienojās, nepiekrita. Bet uz piena dzēsešanas iekārtām, kas slaukumam nodrošina labāku kvalitāti, neviens tā arī nepieteicās...

Agrotehniski vai ar pesticidiem?

Kā kopt tūrumus: agrotehniski vai tikai ar pesticidiem? Par to savas domās jaunsaimniekiem izteica agronomi Jānis Kivlenieks. Viņaprāt, zemnieku saimniecības pavism bez kīnijas tomēr nevarēs iztikt, taču līdzšinējā pašdarbība un nemākulība kīmikālijā lietošanā esot jāizbeidz. Ja tūrumus gribot apstrādāt ar pesticidiem, tad labāk lai to darot speciālisti no „Ražbas”.

Brīvā tirdzniecībā pesticīdu vairs nebūs, jo līdzšinējā darbība radījusi nelabvēlīgas sekas: augstās vietumis jau saindēta, saindejušies arī cilvēki un lopi. Tāpēc Jānis Kivlenieks atgādināja agrotehniskos paņēmienus vārpatas un citu nezāļu iznīcināšanai.

Lini maksās vēl dārgāk

Jau šogad linu stiebriņi maksā loti dārgi, bet turpmāk to cena (arī linsēku) vēl pieauga. Šai produkcijai būs brīvās cenas.

Un tomēr linu sējumu platības samazinās. Lielsaimniecības ar to audzešanu nodarboties negrib — pārāk daudz klapatu. Ja gribam gulēt uz linu palāgiem, tad, acīm-

Vēstule redakcijai

Sveiciens telefonistēm!

- 07?
- Četvortaja.
- Labdien!
- Da.
- Savienojet, lūdzu, mani ar Rīgu.
- Kto?
- Ko nozīmē kto?
- Pi — pi — pi...

Es laikam neprotu runāt pa telefoni, jo tā nebija pirmā reize, kad man neizdevās pieteikt tālsarunu. „Četvortaja” atsaucās 12.septembra pēcpusdienā, bet ne sevišķi sen mana satuna ar Preiļu telefonisti bija vēl īsāka. Tikko paspeju pateikt „Labdien!”, kad nenumarēta balss lepni attrauca: „Perestance v konce kon-

redzot, cerības jāliek uz zemnieku saimniecībām. Vai mūsu rajona jaunsaimnieki „iejūgsies” linu vezumos, kā tas bija trīsdesmitajos gados? Iejūgšoties gan, ja vien par līniem maksāšot kārtīgu naudu.

Kam cukurbietes, tam cukurs

Runā, ka drīz brīvās cenas būs arī cukuram. Daži lēš, ka tad viens kilogramms varētu maksāt pat 13 rubļus. Taču — diezin vai Tos, kas audzē cukurbietes, tādas raizes nemāc. Jo par cukurbietēm saskaņā ar noslēgtajiem līgumiem var no-pirkti cukuru tieši no fabrikas. Un tomēr...

Tā kā līdz civilizētām valstīm mums vēl tālu, līgumu nepildīšana pie mums ir parasta lieta. Un zemnieku saimniecībās tāpēc rūgst ne-apmierinātība — pērn par cukurbietēšu tonnu bija noteiktas lielākas cukura normas.

Vai bagāti un dulli?

Ārzemju viesi, kas tagad bieži apmeklē Latviju, iepazīstas ar mūsu zemnieku saimniekošanu, analizē kļūdas. Agronomi Jānis Kivlenieks, kurš nesen ticies ar kādu viesi, sacīja, kā ārzemnieks izteicies šādi: „Jūs laikam esat bagāti un dulli, ja neorganizējat kooperāciju tehnikas iegādei...”

Mūsu jaunsaimnieki patiešām vāc un grib savākt veselu tehnikas parku, kurš nebūt nav nepieciešams 20 hektāru zemes apstrādāšanai. Protams, zemnieks lādējādi jūtas neatkarīgāks. Bet vai bagātāks? Pārsteidzoši lielie kapitālie-guldījumi, dotācijas nelielu zemnieku saimniecību veidošanai var ne-atmaksāties. Tā vismaz domā ārzemju viesi. Bet ko domājam un darām mēs paši?

Vai jūsu mājās būs praktikanti?

Jaunsaimnieki paši vēl tikai mācās saimnieket, bet jāmācās arī tiem zēniem un meitenēm, kuri Jaunaglonas lauksaimniecības skolā apgūst zemkopja un mājsaimnieces-profesijas. Tāpēc skola meklē zemnieku saimniecības, kuras varētu uzņemt audzēkņus ražošanas iemānu apguvei.

Tātad skola piedāvā, bet jaunsaimnieki domā... Taču vajadzētu atcerēties, ka praktikanti diezin vaj būs melnā darba veicēji. Zēniem un meitenēm jādod praktiskās iemānas zemes kopšanā, mājturībā un citās lietās. Un mūsu zemnieki skolai te patiešām var daudz palīdzēt.

Aina Iljina

cov duraka valatī!”

Tante mani pamācīja, ka Preiļos sarunas jāpieteic krieviski. Lūk, viņa vakar runājusi krievu mēlē, un tūlīt pat savienojuši. Vēlētos uzzināt, kāda iemesla dēļ cienījamās telefonistes manu līgumu vēl nekad nav uz-klausījušas. Vai tiešām mana balss ir tāk briesmīga? Es nepareizi runāju pa telefonu? Varbūt darīt kā to ieteica tante — runāt krievu valodā?

Priecāšos par atbildi, jo starppil-sētu telefona pakalpojumus nākas izmantot arvien biežāk, bet ar kodu no Vecvārkavas piezvanīt nevar.

Neizpratnē — Anita Smolenska

Padomju Savienībā dzīvo saldmīli?

Interesantas ziņas sniedzis komerciālais izdevums „Merkūrijs”. Izrādās — Padomju Savienībā jau daudzus gadus desmitus ir viena no lielākajām cukura ražotājām pasaulei. 1990.gadā saražots 12461 tūkstoši tonnu šī produkta. Otrajā vietā — Indija (11008 tūkstoši tonnu), trešajā — Kuba (7406 tūkstoši tonnu), ceturtajā — Brazilija (7268 tūkstoši tonnu).

Ja rēķina uz vienu iedzīvotāju, tad pirmajā vietā ir Kuba, kur ik gadus saražo vidēji 697 kilogramus cukura. Salīdzinājumā ar kubiešiem, kā arī austrāliešiem (192 kilogrami), belģiem (100 kilogrami) un citu valstu iedzīvotājiem, PSRS šīnā rādītājā atpaliek — tikai 43 kilogrami. Un tomēr, kā liecina statistikas dati, arī ši

daudzuma cukura vajadzētu pietīkt. Salīdziniet!

Itālijā gadā viens cilvēks patēri vidēji 25 kilogramus, ASV — 28 kilogramus, VFR — 33 kilogramus, Japānā — 22 kilogramus, Somijā — 35 kilogramus, Čehoslovākijā — 39 kilogramus, Bulgārijā — 31 kilogramu, Francijā — 35 kilogramus cukura. Šajā ziņā PSRS iedzīvotāji izrādās saldmīli — 44 kilogrami cukura gadā, rēķinot uz vienu iedzīvotāju. Vairāk cukura apēd tikai Polijā (47 kilogrami) un, protams, Kubā (50 kilogrami).

Kur tad cukurs paliek, ja ieviesta talonu sistēma un daudzās PSRS vietās arī pret tiem cukuru nopirkti nevar? Uz to statistika atbild: pagājušajā gadā kandžas tecinātāju ienākumi sasniegusi 35 miljardus rubļu...

Suvenīri — no tālienes, portreti — vietējie!

Kādu tik te nav suvenīru! Ar neiedomājamu fantāziju tie darināti no neaptveramākajiem materiāliem. Mirdzot stikliem, plastmasai un šķindot metāliem, tie rindojas plauktā, un visus lepni rotā dāvinātāju iegravēti vēlējumi. Protams, par uzvarām, tālēm un sasniegumiem, ko paši kal-dinājuši. Turpat līdzās — albūmu „jūra”. Tie liecina par tautu un rajonu draudzību, darba slavu un varonību. Turpinājumos un sērijās skatāmi „kukurūzas” albūmi un komunistiskās darba stafetes albūmi. Tepat novietota arī kaut kur ļoti bieži redzēta Lenīna biste un bareljefs... Nu protams! Atmiņā pēkšni ataust skapji un podestī, kur šīs lietas līdz šim glabājušās!

Kā jau sapratāt, visas minētās manas gadu gadiem krājuši, veidojuši, dāvinājuši un sapēmuši vietējie ko-

munisti, bet pēc partijas rajona komitejas īpašuma sadalīšanas tās visas nonākušas Preiļu muzejā. Kā viss svārīgais, kas vēl pēc gadu desmitiem un simtiem stāstīs par mums mūsu pēctečiem.

Bet vēsture tomēr ir neaprēķināma zinātne, nākas nodomāt, šķirstot ne-senās pagātnes vārdā darinātās portretes un fotogalerijas, no kurām pret veras uzticamākie komunisti, aktī-vākie aģitatori, čaklie tautas kalpi — partijas sekretāri — un arī pa kādam ierindiekam. Ak, cik daudzi tagad tautiski noskaņoti biedri un kundzes te varētu gremdēties savās jaunības un brieduma gadu atmiņās... Lieliska lieta tomēr ir tāds muzejs, tikai nedaudz klūst žēl to nākamo paaudžu vēsturnieku, kuri centīsies šo — mūsu laiku — pētīt un izprast.

S.Jokste

Izglītība Preiļu novadā

Gatavojoties Skolotāju dienai, Preiļu vēstures un lietīšķas mākslas muzeja darbinieces veido te-matisku izstādi „Izglītība Preiļu novadā šī gadsimta 20.—40. gados”.

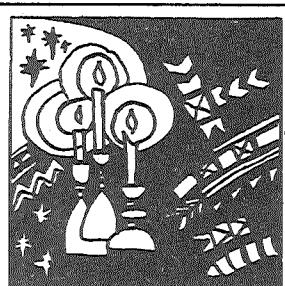
Izstādi veidojot, tiek izmantoti bijušās Putānu pamatskolas arhīva materiāli, dažādas tā laikā fotogrāfijas un mācību grāmatas. Muzeja darbinieces gan uzsvēra, ka šīs temats novada vēsturē nav pietiekami zinātniski izpēlīts (bū-tībā — kā viss 20.—40. gadu pe-riods, kas tom sekojušos gadu des-mitos maz tīcis pieminēts), taču muzeja rīcībā ir daudz materiālu, kuri tiks nopietni pētīti un ap-kopoti.

Izstādi atklās Skolotāju dienai vellītā sariņojuma ietvaros, un vēl kādu laiku pēc tam tā būs skatāma Preiļu kulturas namā.

B.Mikāne

Dzīvosim līdzi Baznīcas gadam

Ar 1.oktobri sākas Dievmātes godam veltītais Rožukrona mēnesis. Tanī katoļu Baznīca ved mūs uz brīnišķo milās Dievmātes garīgo rožu dārzu, kur mūs aicina apcerēt noslēpumus no Jēzus un Viņa Mātes dzīves.

Rožukronis tagadējā formā ir patikamākais kristiešu lūgšanas veids ārpus Svētās Mises. Tā vienkāršbu un dzīlumu, tā skaistumu un spēku gadu simtiem ilgi ir apdziedājuši svētie, pāvesti un visi garīgās dzīves vadītāji. Rožukroni pazīst ikviens katoliks. Iespējams, ka lielākā daļa to skaita katru dienu. Daudziem tas ir pirmā ticības grāmata, kurā viņi lasa, atkārto un aug no dienas dienā ar kristīgās ticības galveno patiesības faktoru, proti, Dieva cilvēktapšanu.

Mēs milam Rožukroni. Jo labāk to pazīsim, jo stiprāki augsim mīlestībā. Nekad nebūs par daudz uzsvērt Rožukrona nepieciešamību, ievērojot mūsdienu īelo morāles pagrīšanu kā atsevišķa cilvēka, tā arī tautu dzīvē. Vairāku gadu simteņu gaitā Rožukronis ir pierādījies kā viens no iedarbīgākiem un spēcīgākiem ieročiem cīņā pret jaunumu un arī kā labu darbu veicinātājs. Izcilas dvēseles visos laikos šajā vienkāršajā lūgšanā ir atradušas neizsmējamu vērtību avotu.

Par vācu komponistu Jozefu Haidnu (1732.—1809.) stāsta, ka viņš skaitījis Rožukroni gandrīz katru dienu. Tādā veidā izcilais mākslinieks guvis ierosmi saviem mākslas darbiem.

Franču literatūresturnieks Frederiks Ozanāms (1813.—1853.) no 1841.gada bija profesors Sorbonā. Viņš pētīja ģermānu un romānu tautu sakarus un kristīgo ideju ietekmi Francijas un Itālijas viduslaiku literatūrā. Reiz viņš nonāca Parīzē un kādu dienu aiz garlaicības iegāja baznīcā. Tā bija tukša. Tikai galvenā altāra priekšā kāds sirmgalvis, nometies celos, sirsniņi lūzdās. Viņš dievījīgi skaitīja Rožukroni. Frederiks Ozanāms piegāja tuvāk un par lielu izbrīnī ieraudzīja, kas tas ir ievērojamais franču matemātikis un fiziķis André Ampērs (1775.—1836.). Šī skata aizgrābts, arī viņš nometās celos un savā dvēselē pārdzīvoja lielu pārvērtību, tā ka turpmāk viņš iesāka dedzīga kristīša dzīvi.

Kad vēlāk Ozanāms atcerējās šo savādo bridi savā dzīvē, viņš atzinās:

— Ampēra Rožukronis iedarbojās manī vairāk nekā visi sprediķi un grāmatas!

Izmantosim šo mēnesi, lai lūgtos ar Rožukroni gan mājas kopīgi ar visu ģimeni, gan dievnamā, to dziedot un skaitot.

„Ja vēlaties mieru savās sirdīs, savās mājās un dzīmenē, tad ik vakarūs pulcējaties kopā un skaitiet Rožukroni,“ raksta Svētās Tēvs Pijs XI.

1.oktobrī — Svētā Teresijas no Jēzus Bērna diena. Viņa ir visvairāk iemīlotā no visiem jaunlaiku svētajiem. Viņa piedzima 1873.gadā Francijā un savu bērnību pavadīja Lisiē pilsētīnā. Būdama 15 gadus veca, viņa ar pāvesta Leona XIII atlauju iestājās karmelītu (mūku ordenis ar stingriem nabadzības noteikumiem, dibināts 1156.gadā) ordenī, bet jau 1897.gadā 24. mūža gada mira. 1925.gadā pāvests Pijs XI viņu izsludināja par svētu. Divus gadus vēlāk viņa tika iecelta par pasaules misiju un misionāru aizbildni. Viņas ātra uzvaras gājiena cēlonis slēpjās viņas lielajos tikumos un sevišķi viņas īpatnējā uzskatā par svētuma iegūšanu. Viņas ievadītais garīgās bērnības ceļš gūst arvien vairāk piekritēju un sekotāju. Arī mūsu dzīmenē maz ir to bāznīcā, kur nebūt Svētās Teresijas no Jēzus Bērna glezns vai statūts.

Nesen izdotā vērtīga grāmata par šo svēto, ko var iegādāties katrā katoļu bāznīcā. Ieteicu to visiem izlasīt. Tur katrais kristietis atradīs daudz skaistu domu un ieceru.

4.oktobrī — Svētā Asīzes Franciska diena. Šo gadu var dēvēt par Asīzes Franciska gadu, jo pāiet 765 gadi no viņa nāves (1182.—1226.). Šodien mēs godinām vienu no debesu milžiem. Viņš bija Dieva mīlestības dziedonis, trešā ordeņa dibinātājs, lielais dabus draugs, kas sauli, mēnesi un zvaigznes uzskatījis par saviem brāļiem un māsām, uz kura rokām un pleciem nolaīdās putniņi, vīrs ar Kristus ciešanu brūcēm.

„Mans Dievs, mans viess!“ šos Svētā Franciska vārdus mēs visi zinām, bet vāi mēs esam tajos iedzīlinājušies. Tie ir tik dzīldomīgi!

Loti celmsīgus vārdus savā plašajā esejā par Svēto Asīzes Francisku ir rakstījusi mūsu rakstniece Zenta Maurīna (1897.—1978.), kura pirms nāves pārgāja katoļīcībā. Viņa 1961.gadā no Zviedrijas devās uz Asīzi, lai pēc iespējas plašāk iepazītos ar tām vietām, kas saistīs ar Svēto Francisku. Sie apraksti publicēti 1965.gadā izdotajā grāmatā „Trimdas traģika“.

16.oktobrī visa pasaule atzīmē tagadējā pāvesta Jāņa Pāvila II ievēlešanas dienu 1978.gadā. Šodien lūgšimies, lai Dievs viņu sargā un uztur, lai dara viņu laimīgu šīnī dzīvē un lai nenodod ienaidnieku varā. Lūgšimies, lai Svētās Tēvs drīzumā apmeklētu Latviju.

18.oktobrī — Svētās Lūka, evaņģēlists. Viņš bija ārsts, pēc tautības grieķis. Svētās Lūka mums ir dārgs savu divu rakstu dēļ: proti, Evaņģēlijā un Apustuļu darbu dēļ, ko viņš uzrakstījis, uzturēdamies Romā. Sevišķi plaši viņš rakstā par Svēto Jāni Kristītāju, Dievmāti, Kunga Jēzus bērnību un tēlo vairākus notikumus no Pestītāja dzīves, notikumus, par kuriem citi evaņģēlisti neraksta.

Svētās Lūka miris mocekļā nāvē. 357.gadā viņa mirstīgās atliekas kopā ar apustuļu Andreja relikvijām kēizars Konstantīns lika pārvest uz Konstantinopoli.

Legenda piedēvē viņam daudzas slavenas Marijas un Jēzus gleznas. Lūka kā svētās ir ārstu un mākslinieku aizbildnis dieva priekšā.

28.oktobrī ir apustuļu Sīmanu un Jūda diena. Viņi pēc Jēzus debeskāpšanas darbojās Persijā, kur sludināja Evaņģēliju. Jāpiezīmē, ka apustulis Jūda un Jūdass ir divas dažadas personas. Jūdass arī bija Kristus māceklis, bet vēlāk nodeva savu Mācītāju un pats dzīvi izbeidza pašnāvībā. (Mateja ev. 27,5)

Ir iespējams, ka Sīmanis ir bijis Kanas kāzu ligavainis. Šīs kāzas ar savu klātieni pagodināja Jēzus un Viņa Māte Marija. (Jāpa ev. 2.nodaļā).

Jūda tiek saukt arī par Tadeju. Viņa tēvs Alfejs bija Svētā Jāzepa tuvu radinieks. Apustulis Jūda ir sarakstījis vēstuli, kas uzņemta Svētajos Rakstos. Šīs īsās vēstules pamatdoma ietverta vārdos:

„Pāsargiet sevi Dieva mīlestībā, gaidīdami mūsu Kunga Jēzus Kristus žēlastību, lai iemantotu mūžīgo dzīvi.“ (21.pants)

Vispirms viņš sludināja Evaņģēliju Mezapotāmijā, bet Svētās Sīmanis — Egiptē. Cēzarejs bīskaps Palestīnā un kristīgā laikmeta rakstnieks Eusebijs (ap 265.—340.g.) savā 10 sējumu lielajā Baznīcas vēsturē raksta, ka imperators Domiciāns (51.—96.), pēdējais Flāviju dzimtas Romas kēizars (81.—96.), Vespažāna jaunākais dēls, Tita brālis un pēcnācējs pavēlēja atvest Jūdas mazdēlus, kas bija apsūdzēti pretvalstiskā darbībā un politikā. Uzlūkojot viņu stipri sastrādātās rokas, kas skaidri liecināja par smago darbu un dzirdot mazdēlu stāstījumu par Jēzus valstību, kura valstība nav šīs pasaules, Domiciāns nekavējoties lika Jūdas mazdēlus atbrītot. Lūk, pēc kā jau seno romiešu imperatori secināja, ka viņu uzticamie pavalstnieki nenodarbojas ar politiku. Vai šis paņēmiens mūsdienās nebūtu vislabākais līdzeklis pēc cilvēku sastrādātām rokām noteikt, ar ko nodarbojas viņu pavalstnieki?

Apustuļi Sīmanis un Jūda mira mocekļā nāvē Persijā.

Dekāns Alberts Budže

Latgales Televīzijas sabiedrības atklāta vēstule LR Augstākajai Padomei un LR Ministru Padomei

Ir beidzies pārejas periods, un Latvijas Republika ir pasludināta par brīvu, neatkarīgu valsti.

Šajā situācijā mēs, Latgales televīzija, vēršam parlamenta un valdības īpašu uzmanību uz Latvijas austrumlatviju — Latgales attīstību. Līdzīnējais atbalsts ekonomiski atpalikušajai Latvijas daļai, novadam, kurš ir vissmagāk cietis migrācijas procesu rezultātā, joprojām ir izpaudies lielākoties vārdos.

Atskaitot dažus konkrētus soļus un Ministru Padomes lēmumus, Latvijas parlaments un valdība nav reāli atbalstījuši pozitīvos procesus Latgalē, kuru attīstībā ir ieinteresēta Latvijas Republika. Latgales televīzija uzskata, ka viens no šādiem reālajiem soļiem būtu atbalsts Latgales televīzijai valdības līmenī.

Latgales Televīzijas sabiedrība vērš Augstākās Padomes un Ministru Padomes uzmanību uz to, ka Latvija ir vienīgā no Baltijas valstīm, kurā līdz nesenam laikam nebija republikas TV tīkla, reāli nav izveidots arī līdz šim. Visi televīzijas attīstībai atvēlētie līdzekļi republikā tika ieguldīti tikai

galvaspilsētā. Rezultātā Latvijas TV valsts kanāls pauða galvaspilsētas

intereses, minimālu uzmanību pievēršot Latvijas attālākajiem novadiem. Latgalē, īpaši pierobežas rajonos, tas lielā mērā sekmejā asimilāciju, jo šie rajoni cieta no informācijas trūkuma. Vēršam jūsu uzmanību arī uz to, ka joprojām Latvijas Austrumu pierobežas rajonos ir vairākas zonas, kurās nav uztverama Latvijas TV I un II programma.

Tas, ka republikā nav izveidots TV tīkls, sevišķi sāpīgi bija jūtams šī gada janvāra traģisko notikumu laikā, bet jo īpaši PSRS valsts apvērsuma laikā šī gāda augustā, kad pēc Latvijas TV ienemšanas vienīgā rādošā televīzija Latvijā bija Latgales televīzija.

Tādēļ Latgales Televīzijas uzskata par nepieciešamu ieteikt Latvijas Republikas Augstākajai Padomei un Ministru Padomei nekavējoties sākt darbu pie Latvijas Republikas televīzijas tīkla izveides, veidot reģionālās TV studijas.

Pirmā no reģionālajām televīzijām darbu uzsāka Latgales Televīzijas sa-

biedrība, kura raīda Austrumlatvijai no šī gada 1.jūlija.

Lai Latgales TV varētu izveidot spēcīgu reģiona informācijas centru un apmienīnatu novada kultūras un etniskās vajadzības televīzijā, kā arī sniegtu regulāru informāciju par dzīves norisēm Latgalē visai republikai, Latgales Televīzijas sabiedrība lūdz Latvijas Republikas Augstākajai Padomei un Ministru Padomei sekojošo:

1) rast iespēju piešķirt Latgales televīzijai tehnikas iegādei 15 tūkstošus valūtas rubļu 1992.gada pirmajā ceturksnī,

2) iekļaut Latgales TV dotēšanu valsts budžetā, piešķirot 1992.gadā 2 miljonus rubļu,

3) sekmēt reģionālās TV studijas projekta pabeigšanu (pasūtītājs — Rēzeknes pilsētas valde, izpildītājs — „Pilsētpjeksts“) un celtniecības uzsāšanu Rēzeknē 1992.gadā.

LTS priekšsēdētājs G.Klindžāns LTS direktors P.Burmistrovs LTS mākslinieciskais vadītājs U.Dvinskis

DZEJAS DIENAS — 91

Jasmuižas muzeja kārtējais Dzejas dienu sarīkojums bija veltīts šīgada jubilāriem Jurim Pabērzam, Antonam Zīdrim, Antonam Rupainim un Paulīnei Zalānei.

Muzeja vadītāja Baiba Ducmane sniedza jubilāru dzīves un dailrades išu raksturojumu, aicinot pēc sarīkojuma ar viņiem tuvāk iepazīties, apskatot izstādi „Tauta grib dzīvot“. Fotogrāfijas, grāmatas, vēstules, rokraksti...

Rēzeknes Tautas teātris Māras Zaļaiskalns režijā, Antona Kukoja scenogrāfijā, ko realizējusi uzvedumu daļas vadītāja, piedāvāja aktieriem, piedāvāja Antona Rupainiā komēdiju „Dzymtā zeme vai Vaca mīlestība narys“. 1936.gadā sakāstītā luga ir veiklāka un stila un valodas ziņā grodāka par autora pirmo dramatisko darbu „Laikmetu maiņa“. Tik reti mums tagad nākas izsmieties no visas sirds. Pie tam dzirdēt istu latgaliešu valodu atraisināt un meistarīgā aktieru sniegumā.

Āri Dzejas dienu viesi Pēteris Jurciņš un Andris Vējāns nevarēja vienālīdzīgi pāiet A.Rupainiā ieguldījumam Latgales literatūras attīstībā.

V.

J.Silicka foto

P.Jurciņš atcerējās šīs lugas uzvedumu Nautrēnu vidusskolā, bet A.Vējāns dalījās atmiņās par tīkšanās reizēm ar šo daudzpusīgo personību. Un, protams, neizpalika dzejnieku jaunāko darbu lasījums. Te bija gan novada folklorā dzīļi sakņotais P.Jurciņa dzīves redzējums, gan A.Vējāna veltījumi Konstance Daugules—Kempes simtgadei, A.Rupainim un A.Zīdram.

V.

Radis

Zvaigznes uzmet upei baltu saķišu,

Vīņi dzīvo blakus tīk daudz nakšu, Bet tas vecpūsis, kā tūla gauss.

Siltas miglas, saules rielā kūpot, Tā kā līgavas pa plāvām iet.

Bet tas vecpūsis, uz Dubnū skatās, Negrib ūdensrozes vajā laist, Mīli pakutina lapas platās, Zvaigzniem cerības kā rasa gaist.

Atbrien rīts. Kur meklēt mēnesnieku? Vai pie zvaigzniem vīnš sev mieru rod? Debesīm par skumjām, mums par prieku Solās tikai Dubnai sirdi dot...

Kū dūmoj vai domā latgalīši Preiļu rajonā?

Sveiki! Vasals! Tai 1.septembrī skāp skūlas koridori. Kotrs ir īsārodis ar garu pīdzeivojumu stostu. Te nimoz nav sliktokai preses nomā, kur teik izklosteits milzeigs daudzums informācijas. Ar pyurmojom moceibū stundem skūlas dzeive ir sokusīs.

Nav rati jodzērī, ka pīnokuši gryuti laiki. Topēc myusu deputāti dūmoj, sprīž un roksta jaunus lykumus, lai tautai bytu „vīglok” dzēivot. Skūla arī ir tej vīta, caur kuru ižt tauta. Topēc nav mozsavareigi, cik nūpītni jautojums par izgleiteibū teik rysynts valdeibā.

Kamēr izgleiteibū ministrija dūmoja par jaunu Latgolas izgleiteibū koncepciju, Latgolas studentu centrs veica aptauju myusu nūvoda latvīsu vydusskūlos. Anketēšonā pīsadeleja pīcas Preiļu rajona vydusskūlos. Tyka aptaujots 171 skūlāns (11. un 12.klase) un 104 skūlotaji. Pavysam beja ītvartī 30 vaicojumi. Atbildes uz dažim nu tim šudīn pīdovojojam arī jyusim. Bet pyrms to — nālēla atkope.

Cinejami skūlāni un skūlotaji, jels pažīds jyusim par atsauceibū myusu veiktajā aptaujā. Pyrms ankešu rezultātu pīdovošonas es vālātūs izsaceit pors atzinu, kas rodās uz munu nūvārojumu un pordūmu pamata.

Daudzkort man nocīs īgrīt pīdūmos par latgalīju esameibū uz šos zemis. Kopēc latgalīju nav pazuduši? Cik ilgi vēl turēsīs dzymtais vords ļaužu mutēs? Dažūs teikumūs uz šīm vaicojumumā atbīdēt nav īspējams, bet eisumā izteikšu pors atzinu.

Myusu nūvoda latgaliskais gors stypri vīn paplucynots gon krīvu, gon pīrnūvadniku ītekni, jo mēs bejam un asam vojoki sovā nacionali tauiskajā apzinā. Preiļu rajonā ū ītekni var nūvārot Leivonu pīlsātā, kur jaunīšu nūšķerteiba nu Latgolas jau radzama volūdās izvēlē. Tai, pīmāram, Leivonūs kotrs trešais aptaujotais skūlāns vairs narunoj latgaliski, kod Preiļū — kotrs dasmytās. Latgolā

vēl tikai sok veidūtīs ūtro intēlīgences paaudze, kod pīrnūvadnikūm — trešo un caturto. Leidz ar tū latgalī intēlīgencei ir daudz gryušķi nūdrūšinot sovu ītekni īaudīs. Latgalīm nav sova Ločplēša, kas godsymtu spākā nastu latgaliskū lapnumu un nauzvarām goru. Šāds tāls bytu jo veidoj nakavējūtis, ja grybam saglobot sevi. Apjaušūt atpaliceibū modernos kultūras pīkšā, latgalīm bīži vīn nocēs pījīmt cytu ļaužu īrodumus, paražys un pat volūdu. Tei ir zynoma kauneiba par sovu izcelsmi, kas nūdrūšinoja talanteigu cīlvāku zaudēšonu myusu pošu vajadzeibom.

Latgalīm ir nakavejūtis jomaina atskaitis sistēma. Stagnācijas godūs myus nūsaucha par padūmju cīlvākiem ar partiju un bez. Tagad mes tuvynojamis reālom vērteibom. Tai, pīmāram, Dīva valsteibā mēs vysi asam cīlvāki, uz Zemes — eiropīši, Eiropā — baltīši, Baltejā — latvīši, Latvējā — latvīši ar latgalisku izcelsmi jeb latgalī, Latgolā — Leitāni, Zibeji, Vai-vodi, Strodi utt. Latgalī vaicojumā ir svareigi, voi jys saskota tū vēsturiskā turpynojumu sevī nu tos tolos pagotnis, kas lyka apzynotis, ka asam latgalī leidz myusu dīnom. Lai nārostūs porprotumi, ka otkon mēs teikom sadaleiti dīvos dājos — latvīši un latgalī tod es dūdu jyusim sovu izpratni šīmā vaicojumā. Kotrs nu myusim, apzynodamis sevi par latgalī, uzkota sevi arī par latvīti. Jo latvīšu tauta kai taida izaveidojās, saplyustūt četrom radnīcīgom cīltim — kuršim, zemgalim, seīlim un latgalīm (latvīšim). Atšķireibā nu cytom cīltim mēs asam saglobuši dažas īpatneibas tradīcijos, volūdā un tiecībā, kuru vacums aizīt tolā pagotnē. Sovā vēsturiskajā gojumā ir izveidojis, ka ar vīrdim „latvīši”, „latvīšu kultūra”, „latvīšu volūda” mēs saprūtam tikai pīrnūvadnikus un sevi bez vīsa latgalisko. Kaut gon tymā pošā laikā tīs latgaliskais arī ir eisti latviskais. Kas tod Latvējai deva nūsakumu,

karūgu, ja ne latvīši, kurus mēs tagad saucam par latgalīm.

Ipašu navēreibu izroda arī pārreizējo skūla Latgolā, kur skūlānam nanokas dzērdēt motis volūdu it ni vīnā stundē. Jau nu mozūtnes bārnam izveidojas dīvejāida attīksme pret izrunotū vordu. Taidā veidā mēs izveidojam mozvērteibas sajutu ne tikai attīceibā pret volūdu, bet arī pret nūvoda kultūrvību, vēsturi un tradīcijom. Tai, pīmāram, Latgolas augstokū kolnu pazeist tikai 25 procenti aptaujotū skūlānu un 36 procenti skūlotoji. Kaut gon 88 procenti skūlotoji, kuri pīsadelejos anketēšonā, ir dzymuši Latgolā.

Lela ītekne jaunišu pašapziņās veidošonā pīdar īmenei. Vacoku pīmārs un darbeiba tišā veidā atspūguļojas bārnu vālokajos gaitos. Un te lela daļa vainis ir jouzajamos myusu vītāvīm un vīcīm, kas runodamis ar sovīm mozbārnīm, sok nādabeigi lauzeitīs pīrnūvadniku mēlē. Leidz ar tū atraudami dzymtas nu eistos patīseibas, kāda mytusi ūzīmē jau daudzus godsymtus. Šāda „oksteišonos” nanok par lobu ni nūvoda kultūrai, ni arī katoļu bazneicai. Es saprūtu, ka jyusim tū pīprosa bārni, kuri ir nūryupējuši par sovu atvaseišu baltiskū izrunu. Bet tīcīt man, ka šeit Latgolā latgaliskā intonācija nav izskaužama nu myusu runas baltīšu mēlē. Jo kotrs dūmoj, ka jys runoj pareizi, bet patīseibā tū var īmantot tikai attīceigā vidē — pīrnūvodus. Arī ar latgaliskā intonāciju mēs ni ar kū naasam slyktoki par citim. Voi anglis kaunīši nu amerikāņa, kas sovys izrunas pēc pat nasaprūt vīns ūtra?

Volūda ir dūta nu Dīva un topēc tei ir josorgoj!

Ja kaidam ir leidzeiga dūma voi arī cytāda, lyudzam raksteit: 226050, Rīga, Basteja bulvāri 10 — 19.

Aivars Mackēvičs,
Latvijas Universitātes
Geogrāfijas fakultātes students

Skolēnu un skolotāju aptauja

■ Vai jūs sevi uzskatāt par latgalī (-ieti)?
Jā — 83 procenti skolēnu un 86 procenti skolotāju.
Nē — 17 procenti skolēnu un 14 procenti skolotāju.

■ Vai jūs lietojat latgalī valodu?

Vispār nelietoju — 17 procenti skolēnu un 12 procenti skolotāju.

Tikai mājās — 23 procenti skolēnu un 27 procenti skolotāju.

Pazīnu lokā — 48 procenti skolēnu un 54 procenti skolotāju.

Pie vecvecākiem — 31 procents skolēnu un 29 procenti skolotāju.

Latgalē visur — 19 procenti skolēnu un 12 procenti skolotāju.

Citos apstāklos — 4 procenti skolēnu un 8 procenti skolotāju.

■ Latgalī valodai Latgalē ir jārada lietošanas īspējas...

Lietvedībā — 4 procenti skolēnu un 2 procenti skolotāju.

Sabiedriskajās vietās — 37 procenti skolēnu un 42 procenti skolotāju.

Visur — 46 procenti skolēnu 24 procenti skolotāju.
Citur — 46 procenti skolēnu un 24 procenti skolotāju.

Nekur — 6 procenti skolēnu un 13 procenti skolotāju.

■ Vai jūs mācītos skolā ar latgalī apmācības valodu?

Jā — 39 procenti skolēnu un 16 procenti skolotāju.
Nē — 25 procenti skolēnu un 56 procenti skolotāju.
Neesmu par to domājis — 29 procenti skolēnu un 24 procenti skolotāju.

Nav atbildes — 7 procenti skolēnu un 4 procenti skolotāju.

■ Vai Latgalē ir nepieciešama augstskola ar latgalī apmācību valodu?

Jā — 48 procenti skolēnu un 11 procenti skolotāju.
Tikai ar humanitāro ievirzi — 41 procents skolēnu

un 48 procenti skolotāju.

Nē — 10 procenti skolēnu un 38 procenti skolotāju.
Nav atbildes — 1 procents skolēnu un 3 procenti skolotāju.

■ Kādu iemeslu dēl jūs pārceltos uz citu dzīves vietu ārpus Latgales?

Es to nekad nedarīšu — 48 procenti skolēnu un 63 procenti skolotāju.

Zemā kultūras līmena dēl — 12 procenti skolēnu un 9 procenti skolotāju.

Materiālās dabas jautājumu dēl — 12 procenti skolēnu un 9 procenti skolotāju.

Zaudēta latviskā un latgaliskā kultūvide — 8 procenti skolēnu un 8 procenti skolotāju.

Cits iemesls — 13 procenti skolēnu un 5 procenti skolotāju.

■ Kur jūs vēlētos dzīvot?

Viensētā — 32 procenti skolēnu un 35 procenti skolotāju.

Ciemā — 6 procenti skolēnu un 4 procenti skolotāju.

Ciematā — 17 procenti skolēnu un 8 procenti skolotāju.

Mazpilsētā — 37 procenti skolēnu un 48 procenti skolotāju.

Rēzeknē, Daugavpilī — 2 procenti skolēnu un 4 procenti skolotāju.

Rīgā — 6 procenti skolēnu un 2 procenti skolotāju.

Citur — 9 procenti skolēnu un 3 procenti skolotāju.

■ Jūsu attieksme pret reliģiju

Esmu ticīgais — 42 procenti skolēnu un 31 procents skolotāju.

Neesmu ticīgais, bet atbalstu — 37 procenti skolēnu un 40 procenti skolotāju.

Neitīra — 19 procenti skolēnu un 27 procenti skolotāju.

Esmu pārliecīgās ateista — 0 procenti skolēnu un 1 procents skolotāju.

Nav atbildes — 2 procenti skolēnu un 1 procents skolotāju.

Kas sargās tēvu zemi?

Latvijas Republikai vajadzīgi robežsargi

Ir izveidota jauna valsts, kuras robežu apsargāšanai nepieciešami drosmīgi un stipri īaudīs. Robežapsardzības dienestā pēc brīvprātības principiem pieņem Latvijas Republikas pilsoņus, ne jaunākus par 18 gadiem un kuri pēc savām personiskajām morālajām īpašībām, izglītības, fiziskās sagatavotības un veselības stāvokļa ir spējīgi dienēt robežapsardzībā. Šajā dienestā nepieņem personas, kuras agrāk sodītas par noziegumiem, kā arī narkomānus, alkoholiķus, toksikomānus. Robežsargiem jāprot valsts valoda un jāspēj sazināties ar iedzīvotājiem tajā valodā, ko pārsvarā lieto attiecīgā reģionā.

Personas, kuras pieņemtas Robežapsardzības dienestā un nav ie-guvušas profesionālo izglītību (nav dienējušas PSRS Bruņotajos Spēkos obligātajā dienestā vai kurām nav PSRS Bruņoto Spēku virsnieka, praporščika vai virsdienesta karavīra dienesta pakāpes), tiks nosūtītas uz mācību iestādēm. Pārējie robežsargi apmācības veic īslacīgos kuršos.

Robežapsardzības dienestā pieņem uz rakstiska iesnieguma pamata, ar kuru jāgriežas rajona alternatīvā (valsts) dienesta nodalā vai Latvijas Republikas Brīvprātīgo vienību štābā Rīgā, Hospitāla ielā 15. Personas robežapsardzības dienestā tiek pieņemtas, pamatojoties uz Sabiedrības drošības departamenta mandātu komisijas lēmumu, bet pēc tam tiek nosūtītas apmācībā. Kursus beidzot, tiek piešķirts nosaukums „robežsargs”, attiecīgā dienesta pakāpe un amats aktīvā dienestā vai rezervē.

Pratīsiet japānu valodu — būsiet bagāti

„Time International” raksta, ka pēdējā laikā amerikāņu studentu Japānas augstskolās kļuvis četrās reizes vairāk. Austrālijā vairākās koledžās japānu valodas apgūšana ieviesta kā obligāts mācību priekšmets.

Pēdējos gados visā pasaulē par 69 procentiem pieaudzis japānu valodas apgūvēju skaits un šobrīd tas sniedzot jau 3 miljonus cilvēku. Kāpēc tāda centība? Aiz glūži fiziol-

giskas intereses? Nē, ne tikai. Situācijā, kad japānu firmas iekļuvušas visos kontinentos un gandrīz vai visās valstīs, tās meklē sev pārstāvus no vietējiem iedzīvotājiem un, protams, priekšroku dod japānu valodas praktējiem. Algas maksājot pasakainas.

Varbūt arī mēs, Latvijā, sāksim mācīties japānu valodu?

„Baltijskoje vremja” ID

Kur būvēt izgāztuvi?

Samudžinājies mezgls

Ārkārtīgi sarežģīts un kritisks stāvoklis ir atkritumu savāktuvē pie Preiļiem. Kaitīgās vielas ar gruntsūdeņiem nonāk ūdens apgādes sistēmā un indē patēriņājās. Pēc ilgākiem meklējumiem jauna vieta ūzādai savāktuvei atrasta Rušonas pagasta Pīzānu sādžas nomalē. Te veikti ģeoloģiskie izpētes darbi, un pēc daudzo urbumu rezultātiem sastādīts projekts par vietas pielāgošanu. Taču vietējie iedzīvotāji ceļ īebildumus, par atkritumu savāktuvēs pareizu ekspluatāciju, darbu apmaksājot pēc vienošanās. Materiāli atlīdzināma arī atsavinātās zemes vērtība. Pilsētas izpildkomitejai jāvienojas ar ieinteresētām personām par citu jautājumu, kas saistās ar savāktuvēs iekārtoto ūzādīšanu un ekspluatāciju, atrisināšanu uz abpusēji izdevīgiem noteikumiem materiālo un morālo aspektu griezumā.

Pirms kāda laika redakcija atkal saņēma vēstuli, ko parakstījuši 25 cilvēki, tajā skaitā V.Smirnovs, kura lauku mājās ietilpst ūzājā zonā. Nēdādz vēlāk plašu vēst

Jaunas telpas saņemuši Līvānu sakaru nodalas darbinieki. Tas dos iespēju uzlabot pakalpojumu sniegšanu pilsētas un apkārtējo pagastu iedzīvotājiem.

ATTĒLĀ: jaunā pasta māja Līvānos.

Jāņa Silicka foto

Vai dzīvība ar mani joko...?

Kas sargās bērnus?

Dienai dziestot, izdzisa arī divas jaunas dzīvības, un viņu tuvinieki vēl gadu desmitiem nespēs iziet no šīs traģēdijas melnās tumsas. Tas bija 1. septembra novakārē, kad divām meitenēm, māscīcām, Preiju 2. vidusskolas astoņklašniecēm uz lauku ceļa uzdrāzās automobilis. Braucējs neapstājoties aizjonoja tālāk, un nāvi nesoša automašīna varbūt vēl kādās mājās būtu likusi sirdīm lūst bēdās... Pēc šīs mašīnas neprātīgā brauciena un izskata tai pretimbraucošās mašīnas vadītājs Jānis Proms nojauta ko nelāgu un, kad pēc brīža ieraudzīja avārijas vietu, visu saprata. Viņš ar savu automobili devās bēgošajiem pa pēdām. Ar viņa, kā arī ar kolhoza „Sīļukalns“ mehāniķa pašdzībū vainīgos izdevās atrast.

Katru dienu mūsu bēri do das ceļā uz skolu. Katru mātes pavada ar vārdiem — esī uzmanīgs uz ielas, uz ceļa. Esī uzmanīgs! Bet kas bērnu pasargās no piedzēruša šofera jonošanas, nobravurīga nekauņas drāšanās, no tiem, kam uz ielām nepastāv nekādas uzvedības normas?

Rīts pie Preiju 1. vidusskolas. Uz to pa Daugavpils ielu no abām pusēm plūst skolēnu straumītes. Pavērojet, kā bēri pūlas pāriet ielai! Kaut ir uzliktais ceļazīmes „Uzmanību, bēri!“, no simts garām-braucošām mašīnām neapstājas... neviens. Kaut visas ielas garumā ir ātrumu līdz 40 kilometriem iero-bežojošas zīmes, reti kurš šoferis to ievēro. Par pīena mašīnām vispār nav ko runāt! Tās, jau sākot ar agrītu stundu, cauri pilsētai rīko ātrumsacīkstes. Un tā jaunāko klašu skolnieciņi mīnējās ielas malā, līdz sadūšojas un skriešus metas pāri ielai, bet tuvojošās mašīnas ātrumu pat nesamazina...

Kāpēc šai vietlā nav uz ielas uzzi-mēta pāreja? Kāpēc, piemēram, Aglonā pie skolas uz ielas ir ceļazīme, kas pārtrauc transporta kustību stundās, kad bēri iet uz skolu vai no tās? Kāpēc ceļu milicijas dienests neseko, kas pilsētā notiek vismaz uz galvenajām ielām? Kāpēc nevarētu pārņemt citu valstu polīcistu pieredzi — laikā, kad skolā sākas vai beidzas mācības, uz tu-vējiem krustojumiem stāv policisti un regulē satiksmi, lai skolas bēri neapdraudēti un šoferu nebiedēti (kas tik raksturīgi „padomju“ šoferiem) atgrieztos mājās? Šos jautājumus uzdevu ceļu milicijas nodalas priekšniekiem JĀZEPAM UL-JANOVAM un izziņas inspektoram JĀNIM SPARĀNAM.

— Vispirms par gājēju pāreju pie skolas. To un vajadzīgas ceļazīmes, kuru izvietošanas shēmu esam ie-devuši, neierīko komunālo uzņē-mumu kombināts. Par esošo ātruma zīmu ievērošanu un ārzmēm. Mūsu valsts šoferus vēl ilgi

varēs atšķirt no ārzemniekiem ar to, ka viņi neprot uvesties uz ielas. Ārvalstu mašīnu vadītājiem neienāk ne prātā neievērot sāvas zemes li-kumus. Soda nauda — 10 rubļi par zīmes neievērošanu, ir pārāk nie-cīga, lai ielu huligānu piespiestu iemācīties, kā uvesties uz ielas. Kad strādājām ar būdinājuma ta-loniem, bija efektīvāk.

Arī mūsu nodalas spēki ir par maziem, mēs nemītīgi no sava tūšā darba tiekam atrauti uz visādiem pasākumiem. Tie ir dažādi festivāli, sārkojumi. Tagad jāpiedalās slēg-tā kara komisariātā apsargāšanā.

Tomēr uzskatām, ka ar darbu tiekam galā samērā labi. Šogad ir noticis mazāk avāriju nekā pērn, mazāk bijis uz ceļiem ievainoto, mazāk bojā gājušo. Un neesam pel-nījuši arī aizvainojoši nievājošo at-tieksmi no tautas, kā tas bija, pie-mēram, 15.augusta svētkos Aglo-nā, kur liela daļa cilvēku, protams, ierādās lūgt Dievu, bet pietiek arī tādu, kas par katru cenu ar visu mašīnu mīnējina piespraukties pie baznīcas vārtiem, nerēķinoties ar ciemiem. Vienu Preiju jaunkungu, kurš lūgšanas laikā „dragāja“ gar pašu baznīcu, pat „nočēlām“ no motocikla. Ierasties Aglonā varbūt vēl varētu arī bez mūsu pašdzībās, bet gribētu redzēt, kā tiktu galā, kad tūkstoši mašīnu reizē sāktu aizbraukšanu.

— Bet atgriezīsimies tomēr pie konkrēta jautājuma par bērnu dro-šību uz ceļiem un ielām.

— Apsolu, centīsimies sekot, lai uz ielām tiktu ievērots noteiktais braukšanas ātrums, — atbildēja Uļ-janova kungs.

Kopš mūsu sarunas ir pagājusi jau vairāk nekā nedēļa. Pa ielām, dūmūs no izpūtējcaurulēm bagātīgi šķiezdami, drāž automobili, ielas malā mīnējās bērnelji...

Varbūt par savu skolēnu drošību būtu jāiestājas skolas vadībai, bet savu bērnu sardzē — arī pilsētas deputātiem?

L.Sila

Mūžīgais temats

Avižniekiem ir tādi temati, kas mūžīgi un tomēr tik jauni kā mīlestība. Pie tiem droši pieskaitu ielu apgaismošanu. Kas tur liels: pakarini stabos elektriskās spuldzītes un laikā, „kad pār zemu nolaizas krēsla“, ieslēdz līniju. Un tomēr no tā visa var „iztaisīt“ neatrisināmu problēmu. Preilos tā ir ar Daugavpils ielu — drusciņu izgais-mota centrā pie krustojuma, drusciņu pie linu fabrikas.

Vienu dienu nopriecājos, kad šajā ielā manju stabos iekāpušus pazīstamus elektromontierus, mainot lampīpas — nu būs gaišs kā dienā! Bet nekādi brinumi nenotika — ar dažu pārdegušu lampīpu nomainīšanu nekas nav mainījies. Ja ne rekonstrukcija, tad papildus apgaismošana te vajadzīga.

Jāsaka, ne tikai šajā ielā. Nu ir klāt rudens; garie un tumšie vakari, vēlē un tikpat tumšie rīti — bet pilsēta grimst ēnā. Tāds lietu stāvoklis pa prātam jautājīmu ar tumšīnu nolūkiem, un nez vai mūsu mērija ir uz vienu roku ar viņiem?

Vēl mums ir tā: ja viena roka ko iesāk darīt, tad otrs aizgriežas uz citu pusi, lai nerēdzētu. Tā ir ar darbīm parka ūdeņu sistēmas tīrīšanā. Vispār šajā rajona centra daļā ar apgaismošanu ir bijis gaužām bēdīgi, un rudens tumšajās naktīs te „dur kaut aci“. Bet tagad, ar tīrīšanu kļuvis vēl jaunāk. Par kādu traģisku gadījumu pavēstīja apmeklētāja redakcijā.

14. septembra agrī rīta stundā, pulksten piecos, uz darbu steidzies ar velosipēdu piena pārvadājamās auto-cisternas šoferis Igors Vilcāns. Ceļpa tiltīpu pāri ūdenskritumam (ar ūdens nolašanu dīkos un kanālos tā vairs nav) zināms un ierasts, bet tikko viņš nokļūst uz šī tiltīnu, tā iegāžas kanālā uz akmeņiem un... slimīcā. Rīta krēslā nav pamanījis, ka tiltīšu vidū izjaukts, pievestas dzelzsbetona caurules, acīmredzot, lai novietotu caurtekā.

Vai tie, kas iesākuši šeit darbu, nevarēja parūpēties par apgaismoju-mu? Un vai pilsētas iemīļotie nav jāgādā, lai viss būtu pēc noteiku-miem? Cik vēl cilvēku pakļauti traumām, ejot uz darbu pa neapgaismo-tajām ielām, caur parku? Rudens tikko sācies.

A.Rancāns

SPORTS

Ja ne bagāti, tad vismaz uzņēmīgi...

Arī fiziķūras un sportā ienāk brī-prātības principi. Beidzot neviens netādis fiktīvas atskaites, bet sacen-sībās piedalīsies tie, kuri trenējas. Vienīgi ar finansēm paliek kā bijis — pārpaliukuma princips. Bet tā kā šo-brīd nekas „pāri nepaliek“, tad vie-nīgais, ar ko kaut ko var sasniegt sportisti, ir uzņēmīga darbošanās.

Tāpat arī skolās. Te nu gan nevar būt absolūta brīvprātības principa. Fiziķūras stundas ir obligātas vi-siem, fiziskās sagatavotības pro-gramma arī. Vienīgi ar to skolotāju uzņēmību... Kuram tā ir, to visi rajonā labi zina, kuram nav — arī zina, un tas paliek uz paša skolotāja un skolas vadības sirdsapziņas.

Fiziķūras skolotāju pirmajā ap-spriedē, kad runāja par izmaiņām sacensību struktūrā, skolēnu zināšanu vērtēšanā, sporta kluba „Ceti-ba“ (kurš būtībā ir skolu kurators) priekšsēdētājs Imants Babris sacīja, ka uz sacensībām ar varu neviens neviiks. Fiziķūras skolotāja akti-vitātē vai pasivitātē esot katra goda lieta. Ja direktori šāds skolotājs ap-mierina — lai strādā. Vien cik ilgi var apmierināt?

Būtiskākās izmaiņas šajā mācību gadā — arī fizisko sagatavotību vēr-tēs pēc ballu sistēmas. Obligātas pa-liek ieskaitei. Tiem, kas trenējas, sacen-sību pietiks. Galvenās — skolēnu sporta spēles. Notiks rajona, zonas, pēc tam republikas sacensības.

Fiziķūras skolotāja pirmais uz-devums ir pārorientēt skolēnus no

1.oktobris —

Starptautiskā veclaužu diena

Apvienoto Nāciju Organizācijas Generālā asambleja, sākot ar 1991.gadu, 1.oktobri izsludinājusi par Starptautisko veclaužu dienu. Tās mērķis — pievērst sabiedrības uzmanību iedzīvotāju novecošanas problēmām, veco ļaužu dzīves grūtībām, vientuljiem veciem cilvēkiem.

Šajā sakārbā Latvijas Republikas Sociālās nodrošināšanas ministrija ierosina sociālās nodrošināšanas nodalā vadītājiem un pansionātu direktoriem, sadarbojoties ar rajonu sieviešu biedrībām un citām sabiedriskajām organizācijām, organizēt Starptautiskās veclaužu die-nas atzīmēšanu.

Pasākumu vidū rajonu un pilsētu valsts, kooperatīvie un citi uz-nēmumi, sabiedriskās organizācijas un fondi tiek aicināti organizēt 1.oktobri dažāda veida pašdzībū (materiālie pabalsti, dāvanas u.tml.) vientuljiem cilvēkiem. Rajonu, pilsētu un pagastu pašvaldības tiek lūgtas iedalīt līdzekļus dāvanu un materiālo pabalstu piešķiršanai vientuljiem cilvēkiem, īpašu uzmanību veltot vientuljiem un maznodrošinātājiem pensionāriem.

Mīlestība veicina veselību

Izdevumā „Kurier Polski“ medīki atgādina, ka aizvadītās gripas epi-dēmijas laikā izdevies savākt jaunus zinātniskus pierādījumus par pozitīvo emociju ietekmi: tie cilvēki, kuri epi-dēmijas laikā varējuši saņemt mīlestības apliecinājumus, daudz efektīvāk spējuši pretoties gripas viruviem.

ASV medīku publikācijās apgal-vots, ka laimes izjūta nostiprina cil-vēka organismu, palīdz uzveikt jeb-kuru citu slimību, ne tikai gripu vien.

Hormons oksitīcīns, kas izdalās, ja cilvēks ir pozitīvā stresa stāvoklī, esot efektīvāks līdzeklis pret slimību nekā aspirīns. Pensionēts precēts pāris uz-rāda labākus vispārējā veselības stā-voklā rādītājus nekā atraiņi. Mātes mīlēti un ar krūti baroti bērniņi, pēc statistikas vidējiem datiem, ir vese-līgāki, nekā no pudenītes ēdināti. Mai-gums ir medicīnisks faktors.

„Baltijskoje vremys... D...

Kobra apsargā dārgakmenus

Dārglietu izstādē Šrilankas galvapsīlētā Kolombo pasaules lielāko safīru nozagļiem sāgā... indīga kobra. „Mēs domājam, ka tā būs vislabākā drošības sistēma,“ paskaidroja oficiāls Šrilankas dārglietu asociācijas pārstāvis.

Nesen atklātajā starptautiskajā dārglietu izstādē kādā stikla vitrīnā čūska apsargā divus dārgakmenus, kuru vērtība ir 4 miljoni rūpiju (1,1 miljoni dolāru). Oficiālais pārstāvis vēl piebildīja, ka šie akmeņi pieder asociācijai un nav pārdodami. Viens no tiem ir pasaules lielākais zvaigzneida safīrs un sver 393 karātus, bet otrs - 103.

Šī kobra ir jau strādājis līdzīgā izstādē Zviedrijā.

LETA - REUTER

SPORTS

SPORTS

agrākās nūjas disciplīnas uz iekšēju nepieciešamību sportot. Varbūt jau pirmajās jaunā mācību gada dienās vajadzētu runāt par to, ka tagad esam neatkarīga valsts, un vairs nav aiz kalniem laiks, kad Latvijas sportisti veidos pārstāvīgas komandas. Olim-piskajās spēlēs, pasaules čempionātos utt.

Ka panākt šo kraso lūzumu bērnu un vecāku apzinā, proti — spor-tošana vajadzīga ne tikai tiem, kuri grib sasniegt augstus sportiskos rezultātus? Pagaidām tas ir vienādojums ar daudziem nezināmajiem. Bēri redz attieksmi pret fiziķūru. Pasliktinās apgāde ar sporta inven-tāru, tas kļūvis dārgāks, un rajona tautas izglītības nodala, protams, vairs nespēj finansēt tā iegādi. Tā atkal esot katras skolas iekšējā lieta, kur pirkst un par ko pirkst bumbas, slēpes utt. Uzsākot jauno mācību gadu, centralizēti TIN sagādes grupa nav nopirkusi neko.

Skolu sporta bāzes ir vājas. Vienīgi Preiju 2. vidusskolai ar milzīgām pū-lēm (pagaidām uz kredītu) izdevēs nopirk gumijas segumu un iekārtot vēl vienu sporta sektoru. Tagad jaunāko klašu audzēknem uz šī laukuma notiek fiziķūras stundas. Bet skolotāji, direktors lūdzas, meklē līdzekļus, lai atdotu parādu.

Jau pirmajās mācību gada dienās fiziķūras skolotāji saskārās ar to, ka bērniem nav treniņterpu, sporta ap-aļu, kurus daudziem vecākiem tā arī neizdevās iegādāties. Varbūt vaja-dzīgs vēl viens talons, jo nav nekāds noslēpums — daļu sporta inventāra, arī apģērbus, uzņēmīgi cilvēki izved ārpus republikas.

Sporta komitejas priekšsēdētājs

fiziķūriem ieteica aktivāk sadar-boties ar vietējām pašvaldībām. īpaši tiem entuziasti, kuri organizē sa-censības. Arīds Pošeika atzīst. Pašvaldības jāorientē uz to, līdzekļus tās iedalīt tām komandām un sportistiem, kas trenējas regulāri. Taču — vai visas pašvaldības būs atsaucīgas? Līdzšinējā piederēz rāda, ka (ar nelieliem izņēmumiem) pa-gādām tās nav bijušas sporta ro-sinātājas. Bet

Ārsts brīdina**„Klusais
slepkava”**

Tuberkuloze ir viena no visbūtākajām infekcijas slimībām mūsu rajona iedzīvotājiem, it sevišķi — plaušu tuberkuloze. Tuberkulozes izraisītājs — „klusais slepkava”, iekļūst novājinātā cilvēka organismā, sāk plaušu audu noārdīšanu, atstāj negatīvu ie-spaidu uz sirdi, centrālo nervu sistēmu utt. Cilvēks nejūtas slims, kaut gan bacīlī jau intensīvi veic savu nāvējošo darbu.

Parasti, kad parādās pirmās nespēka pazīmes, novājēšana, kle-pis, kad var sākties plaušu aspošana, cilvēks griežas pie ārstā, bet plaušas jau ir slimības skartas, tajās izveidojas kavernas (dobumi). Šajā periodā arī ārstēšanās ir sarežģītā, nav izslēgta operatīvā ārstēšana, vai arī var iestāties nāve. Tāpēc vajag pēc iespējas ātrāk konstatēt sašlimšanu ar tuberkulozi, jo agrinā stadijā šī slimība ir joti labi ārstējama.

Praktiski visefektīvākais plaušu tuberkulozes konstatēšanas pa-nēmiens ir fluorogrāfiskās vai rentgenoloģiskās apskates. Šī metode uzreiz var dot atbildi par jūsu veselības stāvokli un atklāt laušu tuberkulozi tad, kad jūs vēl skatiet sevi par veselu.

Visvairāk ievērības fluorogrāfiskām apskatēm ir jāpiegriež lauku iedzīvotājiem, jo viņi var inficēties no liepollopiem un citiem laukaimniecības dzīvniekiem.

Mūsu lauku rajona apstākjos šīs jautājums ir aktuāls, un fluorogrāfiskās apskates — vienīgā iespēja izsargāties no tuberkulozes vai arī atklāt tuberkulozi agrinā stadijā. Labāk ziedot vienu dienu, lai izietu fluorogrāfisko apskati, nekā gadu vai pusotra, lai izārstētos.

Vēršoties pie mūsu rajona ie-dzīvotājiem, grību atgādināt, ka „klusais slepkava” jūs apdraud, un izsāgties no tā jūs varat tikai paši, izejot fluorogrāfisko apskati. Padomājiet, kas vērtīgāks — jūsu veselība vai laiks, ko patēriejat, izejot medicīnisko apskati.

**A.Lioznovs,
Preiļu prettuberkulozes
slimnīcas ārsts**

**Raida Latgales
televīzija**

OTRDIEN, 24.septembrī plkst.20.30 — Latgales zinas krievu valodā, plkst.21.00 — lat-gališu valodā.

TREŠDIEN, 25.septembrī plkst.20.30 — Telediskusija „Zemessardzes veidošanās Latgalē”.

CETURTDIEN, 26.septembrī plkst.20.30 — Pilsētvide Latgalē

PIEKTDIEN, 27.septembrī plkst.20.30 — Latgales zinas krievu valodā, plkst.21.00 — lat-gališu valodā.

SESTDIEN, 28.septembrī plkst.20.50 — Latgales TV muzikāli izklaidējoša programma — „Ansamblis “Rauši” no Ciblas”. (15.septembra raidījuma atkārtojums.)

SVĒTDIEN, 29.septembrī plkst.20.15 — Latgales TV kultūras programma.

GALVENAIS REDAKTORS PĒTERIS PĪZELIS

Laikraksts iznāk kopš 1950.gada 29.marta, otrdiennās. Dibinātājs un izdevējs - apgāds „Avīze”, Rīga, K.Barona ielā 2. Reģistrācijas aplieciņa Nr.0091.

Redakcijas adrese: 228250, Preiļos, Aglonas ielā 1. Tālrunis 22305. Datorsalikums. Iespēsts ražošanas apvienības „LITTA” Daugavpils tipogrāfijā, Valkas ielā 1. Offseties piedums. 2 nosacītās iespiedloksnes. Metiens latviešu izdevumam 9191, krievu - 3275.

Pasūtījuma indekss 68169.

Otrdiena, 24.septembris**1.programma**

- 17.55 Bērnu muzikālais klubs.
- 18.25 Bloknots.
- 18.30 TZD.
- 18.45 Pakāpieni.
- 19.30 Aizrautīgu cilvēku pasaule.
- 19.50 Mākslas filma „Marjuss”. 2.sēr.
- 21.00 Informatīvā programma.
- 21.40 Dok.filma „Pāvels”. 1.,2.sēr.
- 23.35 TZD.
- 23.50 Muzikāla prognoze.

2.programma

- 18.50 Krievijas parlamenta vēstnesis.
- 19.00 Mult.filma.
- 19.15 Tālie Austrumi.
- 20.00 Vēstis.
- 20.15 Labu nakti, mazuļi!
- 20.30 Dok.filma „Stalīna sindroms”.
- 21.50 Basketbols. ACSK - Tallinnas „Kalev”. 2.puslaiks.
- 22.25 PSKP. Dzīve un liktenis.
- 23.00 Vēstis.
- 23.20 Starptautiskais tenisa turnīrs.
- 23.55 Mūzika uz ūdens. 2.raidījums.
- 00.35 Olimpiskā turnīra kvalifikācijas spēle futbolā. PSRS - Ungārija. 2.puslaiks.

Trešdiena, 25.septembris**1.programma**

- 6.30 Rīts.
- 9.05 Kopā ar čempioniem.
- 9.20 Bērnu muzikālais klubs.
- 9.50 Dok.filma „Pāvels”. 1.,2.sēr.
- 11.30 Piecas dienas Tveras zemē.
- 12.00 TZD.
- 12.10 Menedžeru skola.
- 15.00 TZD.
- 15.15 Mākslas filma „Jūras Jaudis”. 1.sērija.
- 16.20 Koncerts.
- 16.40 Bērnu stunda.
- 17.40 Bloknots.
- 17.45 Planēta.
- 18.30 TZD.
- 18.45 Mult.filma.
- 18.55 Futbols. PSRS - Ungārija.
- 21.00 Informatīvā programma.
- 21.40 Kinopanorāma.
- 22.55 TZD.
- 23.10 D.Sostakovičs. 7.simfonija.

2.programma

- 8.00 Rita vingrošana.
- 8.20 Mult.filmas.
- 8.45 Vācu valoda.
- 10.15 Dzīvnieku pasaule.
- 11.00 PSKP. Dzīve un liktenis.
- 11.30 Dok.filma „Sumbra medības”.
- 12.30 Koncerts.
- 13.00 Mākslas filma „Jaunākā māsa”. 2.sērija.
- 14.05 Koncerts.
- 17.00 Dzied G.Besedina.
- 17.20 Zin.pop.filma „Sāļaino kalnu liktenis”.
- 17.45 Mult.filmas.
- 18.15 Tikai sports.
- 19.00 Vizīkarte. 3.raidījums.
- 20.00 Vēstis.
- 20.15 Labu nakti, mazuļi!
- 20.30 Dzerviš - 91.
- 21.00 Fila Donahjū programma.
- 21.50 Bez retušas.
- 23.00 Vēstis.
- 23.20 Svetā Krievijas zeme. Vologdas tikšanās.
- 00.20 Rokashumba. Astrahanas „Dinamo” - ASK (Minska).

Otrdiena, 24.septembris

- 17.00 Diena pasaule.
- 18.00 Šodien.
- 18.05 Sacensības velomoto krosā Latvijas Republikas starptautiskā atzīšana.
- 19.35 Arēna.
- 19.50 Lūdzu vārdū!
- 20.00 Šodien.
- 20.20 Bēriem. „Ar makšķeri. Rīts” TV uzvedums. Multfilma „Lidojošais kučēns”.
- 20.40 Ziņas (krievu val.).
- 21.00 Zajais ceļš.
- 21.30 V.A.Mocarta mūzikas gads. 35.simfonija Re mažorā (Hafnera).
- 22.00 Panorāma.
- 22.20 Mākslas filma „Dīvainā mēnessgaismā”.

Trešdiena, 25.septembris**Vissavienības TV programma****Ceturtdiena, 26.septembris****1.programma**

- 6.30 Rīts.
- 9.00 Angļu valoda.
- 10.00 Futbols. PSRS - Ungārija.
- 12.00 TZD.
- 12.15 Iekšlietu ministrija ziņa.
- 12.30 Lietišķais kurjers.
- 14.15 Telemikss.
- 15.00 TZD.
- 15.15 Mākslas filma „Jūras Jaudis”. 2.sērija.
- 16.20 Mult.filma.
- 16.50 Biržas pilots.
- 17.00 J.Bahs. 3.Brandenburgas koncerts Sol mažorā.
- 17.15 Dok.filma „Babijara”.
- 17.40 Bloknots.
- 17.45 ...Līdz sešpadsmit un vecākiem.
- 18.30 TZD.
- 18.45 Karjeras ābece.
- 19.00 Iekšlietu ministrija ziņa.
- 19.15 ASV mākslas filma „Mērijas Djēras bojāja”.
- 21.00 Informatīvā programma.
- 21.40 Ēterā - mūzika.
- 23.35 Par krievu emigrantu muzejam atdotajiem mākslas darbiem.
- 0.25 Sarunas ar biskapu V.Rodzjanko. 6.raidījums.

2.programma

- 15.15 Mākslas filma „Jūras Jaudis”. 2.sērija.
- 16.20 Mult.filma.
- 16.50 Biržas pilots.
- 17.00 J.Bahs. 3.Brandenburgas koncerts Sol mažorā.
- 17.15 Dok.filma „Babijara”.
- 17.40 Bloknots.
- 17.45 ...Līdz sešpadsmit un vecākiem.
- 18.30 TZD.
- 18.45 Karjeras ābece.
- 19.00 Iekšlietu ministrija ziņa.
- 19.15 ASV mākslas filma „Mērijas Djēras bojāja”.
- 21.00 Informatīvā programma.
- 21.40 Ēterā - mūzika.
- 23.35 Par krievu emigrantu muzejam atdotajiem mākslas darbiem.
- 0.25 Sarunas ar biskapu V.Rodzjanko. 6.raidījums.

3.programma

- 7.30 Bridžs. Telebirža.
- 8.00 Rita vingrošana.
- 8.15 Spānu valoda.
- 9.15 E.Biljušina mākslas studija.
- 9.40 Sarunas par krievu kultūru. 2.raidījums.
- 10.30 Ritmiskā vingrošana.
- 11.00 Bez retušas.
- 12.10 Dok.filma „Varopi un nodevēji”.
- 13.15 Mākslas filma „Ilgā atbalss kalnos”. 1.sērija.
- 14.40 Koncertfilma.
- 15.15 Dzīsēm turpinājums.
- 17.00 Mult.filma.
- 17.10 Iraklijs Andropikovs.
- 18.15 Dzied I.Zurina.
- 18.30 Basketbols. Samaras „Stroiteļ” - Rīgas VEF.

4.programma

- 10.30 Dok.filma „Varopi un nodevēji”.
- 13.15 Mākslas filma „Ilgā atbalss kalnos”. 1.sērija.
- 14.40 Koncertfilma.
- 15.15 Dzīsēm turpinājums.
- 17.00 Mult.filma.
- 17.10 Iraklijs Andropikovs.
- 18.15 Dzied I.Zurina.
- 18.30 Basketbols. Samaras „Stroiteļ” - Rīgas VEF.
- 20.00 Vēstis.
- 20.15 Labu nakti, mazuļi!
- 20.30 KPFSR Augstākās Padomes sesija.
- 21.25 Neatkarīgās komentārs.
- 21.40 KPFSR AP sesija.
- 22.25 Lai skan biļti.
- 23.00 Vēstis.
- 23.20 Starptautiskais tenisa turnīrs.
- 23.35 Televīzijas cikls „Baltā vārma”.
- 0.35 Futbols. „Locomotiv” - ACSK.

Sestdiens, 28.septembris**1.programma**

- 8.00 Ritmiskā vingrošana.
- 8.30 TZD.
- 8.45 Sportloto izloze.
- 9.00 Mūsu dārzs.
- 9.15 Rita agrumā.
- 10.00 Tēvzemēs sardzē.
- 11.00 Rita zvaigzne.
- 12.00 Celotāju klubs.
- 13.00 Lauku dzīve.
- 14.00 Dok.filma „Koncerns Gazprom”.
- 14.15 To jūs varat.
- 15.00 TZD.
- 15.15 Lielais Amerikā.
- 15.50 Rokstunda.
- 16.50 Dok.filma „Pavlovskas medibas”.
- 17.20 Starptautiskā panorāma.
- 18.05 Pasaules tautu pasakas.
- 18.10 V.Disnejs piedāvā...
- 19.00 Dzied V.Leonjevs.
- 19.40 Mākslas filma „Suhova - Kobilina lieta”. 1.filmas 1.sērija.
- 21.00 Informatīvā programma.
- 21.40 Kas? Kur? Kad?
- 22.25 Futbola apskats.
- 22.55 Televīzijas sporta vakars.
- 0.45 Pasaules meistarsacīkstes svareļšānā.
- 1.30 Mūzikas klubs - 1.

Piektdiena, 27.septembris**1.programma**

- 6.30 Rīts.
- 9.00 Inovācija.
- 9.15 Mult.filma.
- 9.30 ASV mākslas filma „Mērijas Djēras bojāja”.
- 10.15 ...Līdz sešpadsmit un vecākiem.
- 12.00 TZD.
- 15.00 TZD.
- 15.15 Mākslas filma „Jūras Jaudis”. 3.sērija.
- 16.25 Uzvarētāji.
- 17.25 Krievijas un krievu tautas liktepi literatūrā un fotodokumentos.
- 17.55 Biržas zīpas.

2.programma

- 17.00 Diena pasaule.
- 18.00 Šodien.
- 18.05 Multikoncerts.
- 18.20 Opera „Svētās pavasarīs”.
- 19.00 TV pastāvīgā komisija.
- 20.00 Šodien.
- 20.20 „Ar makšķeri. Diena” TV uzvedums.
- 20.50 Zīpas (krievu val.).
- 21.00 Vizīte.
- 21.40 Mērķeju laiki.
- 22.00 Panorāma.
- 22.20 Jaunatnei „Pirmā prognoze”.
- 23.20 „Skabargas” nakts pielikums.

Ceturtdiena, 26.septembris**17.00 Diena pasaule.**

- 18.00 Šodien.
- 18.05 Dok.filma „Jānis Jaunsudrabiņš”.
- 18.25 Pie Sudmaļu ģimenes Liepājā.
- 18.50 Pēc zvana.
- 19.20 Sēta.
- 19.50 Deputāta komentārs.
- 20.00 Šodien.
- 20.20 „Ar makšķeri. Vakars” TV uzvedums.
- 20.35 Mult.filma.
- 20.45 Zīpas (krievu val.).
- 21.00 Programma X.
- 22.00 Panorāma.

Sestdiens, 28.septembris

- 10.00 Veselības programma.
- 10.10 Neatkarība.
- 10.40 Globuss.
- 15.55 P.Mančevs „Zaku skola”.
- 16.30 Eiropas kaleidoskops.
- 17.00 Hokeja spē

LĪVĀNU STIKLA FABRIKAI steidzami vajadzīgi

** mūrnieki 1.cehā — alga aptuveni 400—500 rbl.,
 ** šihtas iebērēji — 415—500 rbl.,
 automašīnu vadītāji 1.cehā — 550—600 rbl.,
 transporta strādnieki — 500 rbl.,
 ** stikla formējošo mašīnu operatori — 550—700 rbl.,
 TKD kontrolieri — 400—500 rbl.,
 ventilācijas iekārtu atlēdznieki — 450 rbl.,
 ** sūkļa kausētāji — 450—600 rbl.,
 * stikla pūtēji — 450—800 rbl.,

* stikla izstrādājumu apdarinātāji — 600—800 rbl.,
 noliktavu darbinieki — 300 rbl.,
 * pie 10 (sievietēm 7,5) gadu darba stāža pensija tiek noformēta 50 (45) gados.
 ** pie 12,5 (sievietēm 10) gadu darba stāža pensija tiek noformēta 55 (50) gados.
 Visi strādājošie katru dienu tiek nodrošināti ar ēdināšanas taloniem 2,50 rbl. vērtībā.
 Pieteikties LSF kadru daļā. Tālrūpi 43171, 44479.

Malnavas lauksaimniecības tehnikuma neklātiesnes nodaļa

turpina uzņemt audzēkņus 1991./92. mācību gadam
ar vidējo izglītību šādās specialitātēs:

*lauksaimniecības mechanizācija (kvalifikācija — tehnikis mehāniķis), mācību ilgums 2 gadi 10 mēneši;
 lauksaimniecības ekonomika (kvalifikācija — ekonomists grāmatvedis), mācību ilgums 1 gads 10 mēneši.*

Iestājoties tehnikuma neklātiesnes nodaļā jāiesniedz:
 direktoram adresēts iesniegums,
 dokumenti par izglītību (origiņi),
 iestādes vadītāja apstiprināts izraksts no darba grāmatiņas,
 medicīniskā izziņa (086/y veidlapa),
 četras fotokartūtes (3x4 cm bez galvas segas),
 uzvārda maiņas gadījumā — dokumenta noraksts, kas apliecinā uzvārda maiņu.

Abās specialitātēs audzēkņus uzņem bez iestājpārbaudījumiem un
 bez vecuma ierobežojumiem.

Tehnikuma adrese: 228051, Ludzas raj., p/n Vītoli, telefons 31148.

Šī gada 28.septembrī Rudzētu pagastā tieka rīkots SVECĪŠU VAKARS

Eleonorviles kapsētā plkst.15.00,
 Steku kapsētā plkst.16.00,
 Rudzētu kapsētā plkst.17.00.

SVECĪŠU VAKARI

Jersikā notiks

6.oktobrī — Madaliņas kapos plkst.16.00, Meža kapos plkst.17.00, Jersikas kapos plkst.18.00;
 12.oktobrī — Upenieku kapos plkst.16.00, Škaparu kapos plkst.17.00, Iesalnieku kapos plkst.18.00.

Rušonas pagasta valde rīko SVECĪŠU VAKARU

28.septembrī
 Rutuļu kapos plkst.16.00,
 Žagatu kapos plkst.17.00,
 Eikša kapos plkst.18.00,
 Kristapīnu kapos plkst. 19.00.

Preiļu pagasts rīko

SVECĪŠU VAKARUS

5.oktobrī — Seļu kapos plkst.16.00, Rībuļu kapos plkst.17.00,
 6.oktobrī — Ivārišu kapos plkst.16.00, Pupāju kapos plkst.17.00,
 12.oktobrī — Dzeļu kapos plkst.16.00, Šoldru kapos plkst.17.00,
 13.oktobrī — Moskvino kapos plkst.16.00, Vaivodu kapos plkst.17.00.

Upmalas pagasta valde rīko

SVECĪŠU VAKARU

5.oktobrī
 Vanagu kapos plkst. 16.30,
 Vārkavas kapos plkst. 18.00.

Skumju brīdi esam kopā ar Annu Sparāni, TEVU smiltāja guldot.

Rajona statistikas nodaļa

Pārdod

grūsnu teli kolhoza „Vārkava”
 Sītāgos. J.Danovskis;

***
 govi Upmalas ciema
 Brakovkos. Lācis;

***
 šī gada 28. un 29.septembrī no
 plkst.9.00 līdz 12.00 Preiļos pie uni-
 versāleikala pārdos augļu kociņus
 un ogulājus;

***
 sanbernāra kucēnus ar ciltsrakstiem
 par līgumcenu.Zvanīt 34467.

Maina

trīsstabu džiovīki Preiļos, Lejuna ie-
 lā 6—1 pret atsevišķiem divistabu un
 vienistabas dzīvokļiem.

Pērk

savaigu cūkgāļu un liellopu gāju.
 Cena 12 rbl. par kilogramu.Zvanīt
 Jēkabpils 30910.

Dažādi

Atrastī bērnu ratīpi. Zvanīt
 Livāni 42375.

Jēkabpils AK—8 Līvānu filiāle

aicina darbā
 autoatslēdznieku, apkopēju
 (ražošanas telpās).

Preiļu pilsētas valde

līdz ierasties tos
 autoīpašniekus, kuriem
 vajadzīgas autoriņas un
 kuri vēl nav pieteikušies. Var
 ierasties arī tie, kam
 vajadzīgas automašīnas
 „Taurīja” autoriņas.

Preiļu rajona mednieku saimniecība

1991.gada 29.septembrī
 (nevis 23.septembrī, kā
 publicēts laikraksta iepriekšējā
 numurā) rīko Latgales zonas
 medību suņu izstādi.

Izstāde notiks pie Preiļu
 mežniecības ēkas. Reģistrācijas
 sākums plkst.8.00. Suņa pasē
 obligāti jābūt atzīmēti par
 potēšanu 1991.gadā.

Orgkomiteja

Rēzeknes piena
 konservu kombināts
 pieņem no iedzīvotājiem
 standarta kartupeļus pret tūlītēju
 apmaksu. Cena 1,50 rubļi par
 kilogramu. Zvanīt: Rēzekne
 32939 vai 32454.

Ai,tēt,man brižiem liekas-
 Sirds aiz sāpēm gurst ...
 Bet zinu... jājatur.

Izsakām dzīļu līdzjūtību Anto-
 nam Vaivodam sakarā ar TEVA
 nāvi.

Darba biedri

Tikai šis tālums vistālākais,
 Tikai pēc Šķiršanās šis
 Nekad vairs tikšanās nav.

Izsakām līdzjūtību Anatolijam
 Ruskulim un Antonīnai Zariņai
 VECMĀMINU un MĀMINU
 smiltājā izvadot.

Aglonas slimnīcas un
 ambulances kolektīvs

Negrības sacīt atvadu vārdus,
 Liekas, par agru vēl.
 Daudzsoši un rūsgani
 Pakalnos pīlādži kvēl.
 Likten, atnāk cīturej,
 Šodien tu esi te lieks.

A.Svētīna
 Izsakām līdzjūtību piederīga-
 jiem, no Aloiza VAIVODA atva-
 doties.

Kopsaimniecības „Vanagi”
 kolektīvs

Paliks gaišums, ko tu dzīvē
 devi...
 Preiļu vidusskolas kolektīvs
 izsaka līdzjūtību Olgai Skudrai,
 MĀMULU mūža gaitās izvadot.

Pasaule ir tik milzīga,
 Bet tu man esi viena.
 L.Livena
 Dalām bēdu smagumu ar tevi,
 Antra, un piederīgajiem, MĀMI-
 NU mūžībā aizvadot.
 Klasesbiedri un audzinātāja

Un galu galā — kas ir mūžī?
 Viens dzīpars laika likteppūrā,
 Viens mirklis, un jau vēsums
 pūš
 No neatgriezamības jūras.

Sērojam kopā ar Janīnas VĒR-
 DINAS tuviniekiem, guldot viņu
 zemes klēpī.

Aglonas pagasta valde

Nu vakars,
 Augu dienu strādāts, steigts,
 Kad atskatās, tāk daudz vēl
 nepabeigts.
 Par īsu mūžu, par īsu darba
 diena.

P.Sils
 Kad pār Janīnas VĒRDINAS
 mūžā mājām klājas atvadu ziedi un
 sirdī iegūlus zaudējuma sāpe,
 esam kopā bēdās ar piederīgajiem.

Preiļu slimnīcas un poliklīnikas
 kolektīvs

Mēs redzējām šorīt, kā tavās
 takās
 Raudāja rasa dimanta lāsēm,
 Gribējām satikt vēl tevi un
 pateikt
 Par tavu mūžu kļusu — paldies.
 G.Selga

Izsakām dzīļu līdzjūtību Janī-
 nas VĒRDINAS ģimenei, viņu
 pāragri smiltājā izvadot.
 Aglonas ambulances kolektīvs

No tevis, māmulīt, vēl staros
 spoža gaisma,
 To kapu velēnām un smilūn
 neaizbērt.
 V.Rūja

Izsakām visdzīlāko līdzjūtību
 Valentīnai Cakulei, no MĀTES uz
 mūžu atvadoties.

LSB „Vārpa” Preiļu rajona
 prezidijs

Tēva mūžs ir bērnu mūžos
 pārkalts,
 Tēva mūžs nu vienos tālāk zied.

Kad baltas sveces raud uz TEVA
 kapa, esam kopā ar Valentīnu Andreja m. Cābuli šajā vissmagākajā
 brīdī.

Preiļu RRA „Ražība” kolektīvs

Mums dzīvē, māmīp, pietrūks
 tevis,
 Un ceļa nebūs, kurā tikties jauns,
 Tas gaišums, ko mums līdzi
 devi,
 Ļauj tālāk iet un paveikt joti
 daudz.
 Z.Purvs

Dzīļi sērojam kopā ar Paulīnu
 un Aivaru Lazdāniem un viņu tu-
 viniekiem, pavadot MĀMULU
 smiltājā.

Līvānu biokīmiskās rūpniecības
 kolektīvs

Caur Saulainu rītu
 Tu projām aizgāji klusi
 Tāda miļa, balta,
 Zem gadu nastas nogurusi.

Izsakām līdzjūtību Viktoram Klin-
 džānam sakara ar MĀTES nāvi.
 Autobusu parka kolektīvs